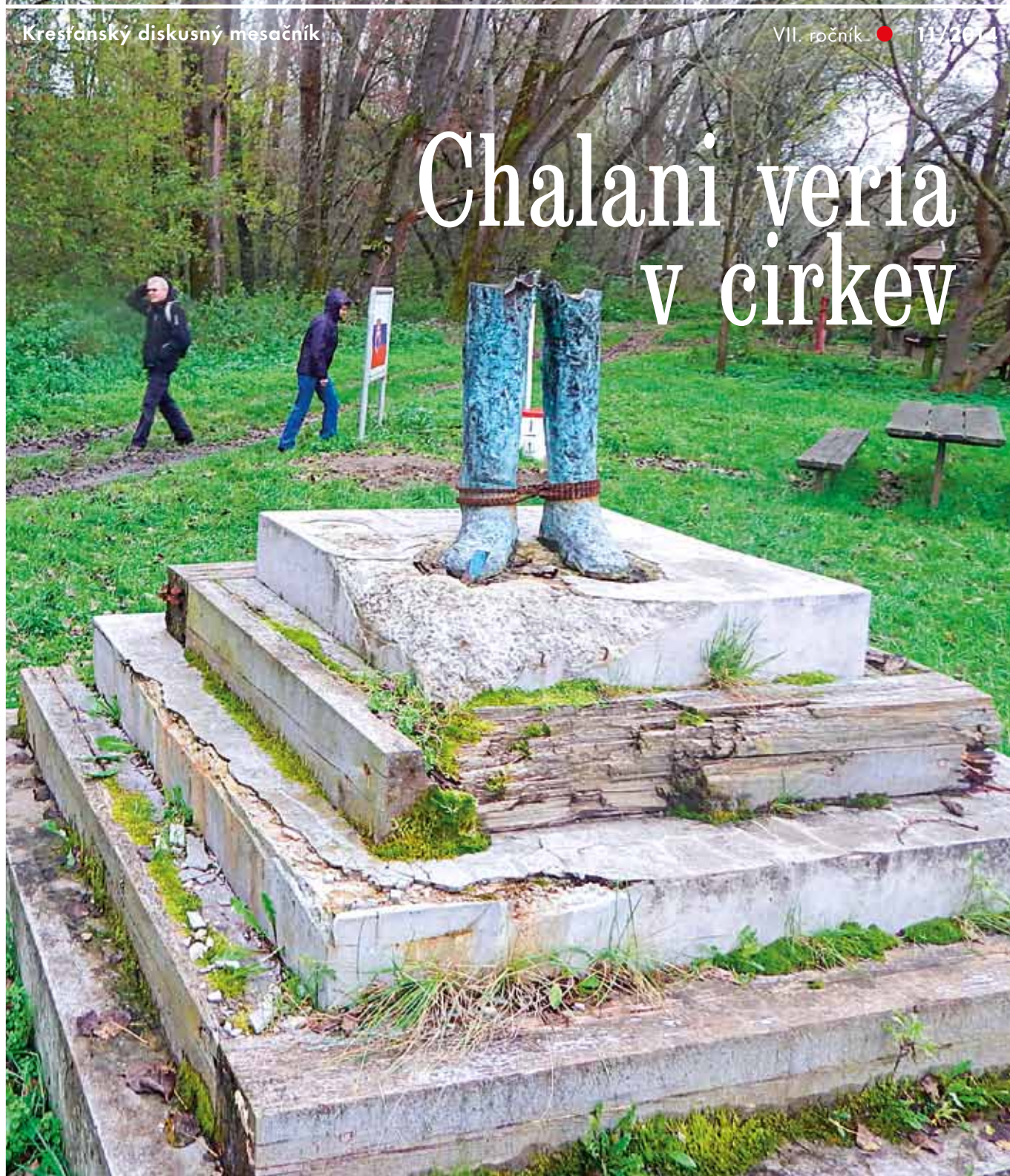

DIALÓG

Kresťanský diskusný mesačník

VII. ročník ● 11/2017

Chalani veria v cirkev

Počúvajte Rádio7 na frekvenciách

103,6 MHz v Bratislave

107,4 MHz v Novom Meste nad Váhom

107,7 MHz v Banskej Bystrici

Na celom území SR cez satelit **Astra 3B** alebo cez internet na **www.radio7.sk**

Vysielame modernú kresťanskú hudbu od domácich i zahraničných interpretov, krátke duchovné povzbudená, poradenské a diskusné relácie, informácie o dianí vo svete i cirkvi a mnoho iného.

Rádio7 je mediálnym projektom občianskeho združenia TWR media so sídlom:

Banšelova 17, Bratislava

tel.: 02 / 43 41 19 11

č. účtu: 2629010483/1100

Počúvajte nás a podporte naše vysielanie!

rádio

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

Fórum 4
**LIST Z CHORVÁTSKA
NAŠI V MEXIKU**

Pri šálke... 7
S Pavlom Krasnocvetovom

Téma 10
CHALANI VERIA V CIRKEV

Právna poradňa 17
ČO ROBIT, KEĎ...
Jana Lesňáková

Filozofické okienko 18
KEĎ MENEJ JE VIAC
Tibor Máhrik

Predstavujeme 20
HNUtie FOKOLÁRE
M. Fišmanová

Ohovárate 22
Anna Činčuráková Tipulová

Úvahy z trolejbusu 24
Tomáš Komrská

Na margo dní 26
FRANTIŠEK KELLE
Štefan Markuš

Dialóg mladých 27
Banská Bystrica

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: 262 104 1859/1100, Variabilný symbol: 1014

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@internet.sk

Jazyková úprava: Rastislav Števko **Dizajn a grafické spracovanie:** Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43 **Adresa redakcie:** Sadová 28, 900 51 Zohor,
č. tel.: 0903 474 142, e-mail: svatava@internet.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 20. 11. 2014 **Tlač:** Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky: B. PIATKO: Trojhraničie

EV: 2670/08 ISSN: 1337-6985

OŠARPANÁ REVOLÚCIA

Nie je to veľmi oslavná fotografia – na titulke tohto Dialógu. Tento ošarpaný pamätník pádu železnej opony stojí na slovenskej strane Slovensko-Rakúsko-Českého trojhraničia. Stojí na mieste, kadiaľ sa počas 40-tich rokov vinuli elektrinou napustené ostnaté drôty a zeme sa dotýkali len ťažké čižmy pohraničníkov. Tie skončili symbolicky – na pamätníku, omotané ostnatým drôtom.

Železnú oponu zrazila na zem túžba po slobode.

Nie je veľa pamätníkov, ktoré majú nám i budúcim generáciám pripomínať, čo sa pred 25-timi rokmi odohralo. A aj tých niekoľko dnes vyzerá takto.

Ošarpaná revolúcia. Doudieraná sloboda.

V rozhlasovej upútavke počúvam trpké slová katolíckeho kňaza Antona Srholca o tom, ako sa trápime so slobodou, ku ktorej sme sa horko-ťažko dostali.

Prečo nám za taký krátky čas sloboda takmer pretiekla pomedzi prsty?

Niccolo Machiavelli vo svojom diele *Vladár* (Il Principe, 1532) píše: „Keď raz ľud vytiahne z pošvy meč proti svojmu vládárovi, musí pošvu zahodiť, kým nie je vládár mŕtvy. Ak tak nespraví, radšej nech si meč vbodne do hrude sám.“ Po pol tisícročí, pred 25-timi rokmi sme meč vytiahli, vládára povalili, ale v ruke sme si nechali pošvu namiesto meča a meč, namierený ostrím proti vlastnej hrudi, sme odovzdali povolenému vládárovi. V preklade to znamená, že vrcholní predstavitelia VPN a čiastočne aj OF (Občianske fórum) postavili do čela „revolučných“ vlád čelných predstaviteľov padnutého totalitného režimu. Do federálnej vlády komunistu Mariána Čalfu, do slovenskej vlády komunistu Milana Čiča.

Tam sa začali naše dnešné dni.

Mal som robiť rozhovor s Fedorom Gálom. Prišiel som do Mozartovho domu (vtedajšie sídlo VPN) trochu skôr, sadol som si do kresla v jeho pracovni. Nedalo sa nepočúvať rozhovor, ktorý dokončieval s akýmsi človekom. Nahováral ho, aby kandidoval do SNR za VPN. Onen človek mu hovorí, že on predsa nemôže, veď bol predsedom stranického výboru KSS v podniku. A Fedor: „To vybavíme.“

Tam sa začali naše dnešné dni.

Až tento rok – teda v roku 25. výročia antikomunistickej revolúcie, známej pod názvom „Nežná“ – sme sa zbavili komunistických prezidentov.

Dnes už aj tí najzarputilejší obhajcovia slobody pripúšťajú, že sloboda – napríklad tlače – prakticky neexistuje. Pri nedávnom odkúpení časti vydavateľstva Petit Press (vydavateľ SME) Pentou sám riaditeľ vydavateľstva A. Fulmek priznal: „Ako sa možno postaviť proti inzerentom? Z predaja sa noviny neužívajú.“

Dnes neexistuje ideologická cenzúra komunistickým režimom. Dnes existuje cenzúra peňazí. Nevie, ktorá je horšia.

Štvrtstoročie v „slobodnom svete“ ukázalo, že sme si zo slobody a demokracie vzali iba práva. Sloboda bez pravidiel a demokracia bez povinností otvárajú brány bezprávii.

Neviem, čo je horšie – či bezprávie totality, alebo bezprávie „pseudodemokracie“.

Pred 25-timi rokmi sa nadýchla aj cirkev. Nadýchla sa zhlboka a vyrazila slobodne do slobody. Môžeme slobodne žiť, slobodne hlásať evanjelium. Už nie sme druhoradí – už sme takmer prvoradí, už sme rovnoprávni, byť kresťanom je už módou. Sme takmer celebritami... Ako nám je len dobre vo svete, ktorý nás prijal ako rovnocenných a s ktorým potíšku, demokraticky a slobodne splývame.

Ej, ale nám je...

„Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážiti každou,“ – píše Ján Kollár vo svojom *Predspeve k Slávy dcére* (1824).

A kňaz Anton Srholec, väzeň totality, hovorí (voľne): „Vďaka Bohu za slobodu, ktorú sme získali, ale veľmi sa s ňou trápime...“

A Ježiš Kristus hovorí: „Posielam vás ako ovce medzi vlkov. Buďte opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice.“ (Mt 10, 16)

A my hovoríme: Ale Pane, veď my sme slobodní – veď oni nás prijali, chceme žiť...

A ošarpaný pamätník na trojhraničí hovorí – čo vlastne hovorí?

Čo hovorí ošarpaný symbol revolúcie a slobody?

Hovorí: Nezapúdajte na dni, keď ste boli otroci; buďte opatrní ako hady... Prezrite si ma poriadne – nepodobám sa na vašu slobodu...?

BOHUSLAV PIATKO,
šéfredaktor
(Autor bol v čase
Nežnej revolúcie
(1989–90) členom
koordinačného
výboru hnutia
Verejnosť proti násiliu
(VPN) v Čs. rozhlasu na
Slovensku a šéfom revo-
lučného vysielania *Slovo*
mä verejnosť.)

Sedím v kuchyni za stolem, naproti mně sedí Káta a pomáhá Martinkovi s chorvatštinou. Martínek píše do sešitu a oči mu stále odbíhají k počítači, na kterém je puštěný seriál F. L. Věk, který s velkým zaujetím sleduje Terežka. Matýsek před chvílí dolákoval koupelnu v našem zahradním srubu a teď přišel domů a chystá si úkoly do školy.

Sleduji ten šrumec kolem a klovu tuhle zprávu do notebooku a jsem opravdu šťastný. Jsem vděčný, že žiji a že můžu tyhle obyčejné věci prožívat tak neobyčejně. Každý den jako bonus, každé svítání jako zázrak.

Zdravím vás z Rovinje.

Kéž by vás tyto zprávy povzbudily a byly inspirací k ještě radikálnější oddanosti Pánu a taky k modlitbám za nás.

Pokud jde o zdraví – díky Pánu za posun k lepšímu, ale dvě transamilázy jsou stále mimo normu. Já se cítím dobře. Snažím se aspoň 4–5krát týdně sportovat. S Kátou ráno odvezeme děti do školy a pak jdeme do parku. Ona běhá těch svých 10 km a já chodím s tyčkami 8 km. Odpoledne si někdy schrupnu, abych mohl fungovat i večer. Přestože ještě pořád nemám takový výkon jako dřív, všechno to šlape tak nějak samo. Myslím ve sboru. Lidé jsou aktivnější a sami přichází s různými iniciativami. Goran, starší sboru, se víc a víc profiluje ve vedoucího, ve kterém se snoubí citlivost s pevností, rozvaha s rozhodností a moudrost s pokorou. Má ohromné pastýřské srdce. Jeho kázání jsou jednoduchá, ale přitom hluboká a je vidět, že vychází z jeho osobního života s Pánem.

Když jsem někde na cestách, vím, že sbor je v dobrých rukou.

Poslední 2 měsíce byly opravdu nabitě cestováním a událostmi. V září u nás byl Podpurný tým z Prahy. Probírali jsme uplynulý rok a plány do budoucnosti. Oba s Kátou si tato setkání moc pochvalujeme a jsme za kluky moc vděční. Já se s nimi znám už 30 let. Znají mě jako své vlastní boty a já je taky. Proto je pro mě jejich hlas moc důležitý.

V neděli 7. 9. jsem s nimi odjel do Nové Gorice k Bohmovým, kteří tam taky již několik let slouží jako misionáři. Bylo pro mě moc povzbuzující vidět, jak se tam daří Božímu dílu a taky jakými zkouškami si Bohmovi prošli a obstáli. Pak 8. 9. jsme odjeli do Prahy. Já jsem si v Praze zažádal o české občanství, které jsem před lety pozbyl, když mi bylo uděleno chorvatské. V lednu se změnil zákon a je již možné mít obojí.

27. 9. byla u nás na Istrii vůbec poprvé v historii celorepubliková pastorálka. Konala se v Pule v protiatomovém krytu, kde se schází sbor Hosana. Takže jsme se mohli pěkně odvázat, protože jsme žádné sousedy nerušili.

28. 9. jsme měli křty. Nevenka, která se narodila ve stejný den i rok jako já, se před nedávnem taky narodila do Božího království. Do Boží náruče ji doslova vehnala po mnoho let trvající nevěra jejího muže, na kterou v loni přišla. Její dcera Kristýna se obrátila už před cca sedmi lety. Nedávno měla svatbu. Vzala si Sašu, který byl jako malý klouček i se svou sestrou Ivkou v sirotčinci OAZA, kde jsme s Kátou sloužili přes léto v letech 1993–1995. Teď je Saša obrácený a radikální následovník Ježíše Krista. Stejně tak jeho sestra Ivka, která je i s manželem Danijelem v našem sboru a slouží ve chválách i s mužem. Kdykoli je vidím, jak jdou za Pánem, vhání mi to slzy do očí a říkám si – naše práce v Pánu není daremná!

Krst

3. 10. jsme měli opět setkání pastorať Istrie. Tentokrát bez pastora Slova Života v Pule. A vše nasvědčuje tomu, že půjdeme dál jinou cestou, než se ubírá jeho sbor. Před šesti lety, když jsem poprvé svolal pastory na společnou schůzku, jsme všichni podepsali „Pakt závislosti,“ který mimo jiné vyjadřuje, že se navzájem potřebujeme, že si uvědomujeme, že Istrii můžeme získat pro Krista jen společně, a proto budeme upřednostňovat zájmy Království Božího před našimi osobními zájmy a zájmy sborů, které vedeme. Čím víc jsme tuto jednotu mezi sebou budovali, tím víc se nám sbor Slova Života začal vzdalovat. Je to škoda. Snad to není napařádek.

Začátkem října jsme s Káťou a Martínkem absolvovali pracovní cestu do Dalmácie – navštívit naše přátele, kteří pronajímají své vily přes www.mesites.cz. Tereška a Matýsek tentokrát zůstali doma a starali se o sebe sami. A taky o kozy, slepice a kachny. A zvládli to dobře. My jsme měli v Marušiči skvělý čas. Jednak jsme měli nádherné počasí, takže jsme se mohli koupat, a jednak byla příležitost modlit se za naše přátele, z nich někteří během té patnáctileté spolupráce našli živý vztah k Bohu.

V mezičase se snažíme dělat kroky k tomu, abychom na Istrii rozjeli Royal Rangers, čeká nás další semestr ISOM školy, rozjezd ELLEL školy pro celou Istrii. A u nás ve sboru nás čeká seminář o tom, jak naučit lidi na skupinkách studovat Písmo; pak seminář o výchově dětí a seminář o evangelizaci Boží mocí.

Potřebujeme vaše modlitby víc než kdy jindy. Jsme vděční za každého, kdo se za nás modlí, jako bychom byli členy jeho rodiny. Stojíme v této službě jen díky Boží milosti. „On nás vysvobodil z takového nebezpečí smrti a ještě vysvobodí; v Něho jsme složili svou naději, že ještě znovu vysvobodí, když i ty nám budeš pomáhat modlitbou, aby za nás mnozí děkovali kvůli daru milosti, kterého se nám dostalo skrze přímlyvy mnohých.“
váš

*Jirka Dohnal
Rovinj, září – říjen 2014*

NAŠI V MEXIKU

Rozprává sa BOHUSLAV PIATKO.

Foto: DAGMAR DANELOVÁ

V októbri sa uskutočnilo v Mexiku (Oaxtepec) valné zhromaždenie Federácie slobodných evanjelických cirkví (IFFEC). Cirkve bratských v SR na tomto stretnutí zastupovali Dagmar Danelová, Ján Máhrik a **predseda RCB JÁN HENZEL**, ktorého sme poprosili, aby nám túto organizáciu a stretnutie v Mexiku trochu priblížil.

Medzinárodná federácia slobodných evanjelických cirkví www.iffec.org vznikla po 2. svetovej vojne najmä na podnet európskych predstaviteľov slobodných evanjelických cirkví, ktorí pocítovali potrebu zdieľať sa navzájom s osobnými výzvami, ktoré prežívajú vo svojej službe. Hoci táto federácia v súčasnosti združuje asi 100 členských cirkví z celého sveta, jednotlivé stretnutia sú pomerne malé a väčšina účastníkov sa osobne pozná. Preto také osobné zdieľanie sa je stále dôležitou súčasťou.

Valné zhromaždenie IFFEC sa koná každé 4 roky. Trvá 5 dní. Väčšina času je venovaná duchovnému programu a seminárom. Prebieha však aj členské zhromaždenie delegátov, kde sa predkladajú správy prezidenta, výkonného výboru, výboru mládeže, misijného výboru a teologického výboru, ako aj hospodárska správa. Tu sa volí na nové 4-ročné obdobie prezident, generálny tajomník, výkonný výbor a ďalšie výbory, ktoré som už spomenul. Prezidentom sa stal Ansgar Hörsting z Nemecka a generálnym tajomníkom Francisco Portillo zo Španielska. Na tomto VZ v mexickom Oaxtepec sa zúčastnilo 95 delegátov z 30-tich krajín. Vždy v polovici štvorročného obdobia medzi valnými zhromaždeniami sa organizuje teologická konferencia tiež raz za 4 roky. Uskutočňujú sa aj regionálne konferencie. 15.–18. júna 2015 sa v nórskom Kristiansande uskutočnil už tretia misijná konferencia Joining hands for mission in Europe.

Ja som bol znovu zvolený za člena teologického výboru. Dáša Danelová aktívne pracuje v detskej sekcii. IFFEC kladie zvýšenú pozornosť na prácu s mládežou a aj teraz paralelne prebiehali stretnutia zástupcov mládeže z jednotlivých cirkví. Preto sme z našej cirkvi delegovali aj Janka Máhrika. V júni 2013 sme v Bratislave boli hosťami stretnutia teologického výboru.

Malo stretnutie nejakú ústrednú tému? Ak áno, akú a prečo?

Ústrednou témou tohto valného zhromaždenia bolo: „*Služobníci v Kristovi spolu v misii: Formovanie vedúcich pre spoločnú celosvetovú úlohu.*“ K tejto téme sa zameriavali ranné pobožnosti, plenárne prednášky aj skupinové diskusie. Keďže ja nie som členom výkonného výboru, nepoznám dôvody, pre ktoré zvolili práve túto tému. Predpokladám však, že pre rast cirkvi a napĺňanie jej úloh považujú za dôležitú tému vodcovstva. Okrem toho sa mi zdá, že je to teraz celosvetovo obľúbená téma.

Vystúpili ste aj vy s nejakým pozdravom, skúsenosťou?

Pred každým valným zhromaždením posielajú členské cirkvi krátku písomnú správu o svojom živote. Okrem toho som 7. októbra vystúpil v pléne s krátkou správou o živote Cirkvi bratskej na Slovensku.

Aký je význam takýchto stretnutí?

Tieto stretnutia si stále zachovávajú svoj pôvodný zmysel v tom, že väčšina z nás sa osobne pozná a po rokoch sa navzájom zdieľame s radosťami

aj strastami našej služby. Ukazuje sa, že v súčasnom globalizovanom svete sa veľmi podobajú aj otázky a nástrahy, ktorým cirkev v rôznych častiach sveta čelí. Je dobré, aby sme to spolu prežívali, lebo inak hrozí, že sa najmä malé denominácie stanú do seba uzavretou sektou. V tejto federácii je stále živou misijná úloha cirkvi a príchod nových členských cirkví z Ázie, Afriky a Latinskej Ameriky. Hoci sme malou federáciou, spoločne môžeme a zvykneme zdvihnúť svoj hlas aj proti nejakej nepravosti, ktorá sa odohráva v niektorej členskej krajine alebo časti sveta. Konkrétne teraz je to náš spoločný list k situácii na Blízkom Východe.

Čo ta najviac zaujalo, oslovilo? Je niekoľko takých vecí, ale dúfam, že najperspektívnejšou je otázka revitalizácie zborov. Viaceré členské cirkvi si uvedomujú, že nemôžu iba zakladať nové zbory, lebo zároveň iné zatvárajú. Preto napr. Evangelical Covenant Church v USA, ale aj v Nórsku a Nemecku, sa venujú revitalizácii starších a tradičných zborov. Ich skúsenosti ukazujú, že je to aj v lepších prípadoch viacročný proces.

Spolu s českými delegátmi nás toto zaujalo a chceli by sme spoločne prevziať niektoré dobré skúsenosti. ■

INTERNATIONAL FEDERATION OF FREE EVANGELICAL CHURCHES
Internationaler Bund freier Evangelischer Gemeinden
Fédération Internationale des Eglises Evangéliques Libres
Federación Internacional de Iglesias Evangélicas Libres
Otvorený list cirkvám o Strednom východe

Medzinárodná federácia Slobodných evanjelikálnych cirkví (IFFEC) sa v dňoch 6. až 10. októbra stretla na svojom valnom zhromaždení v meste Oaxtepec, Mexiko. Témou zhromaždenia bolo „*Služobníci v Kristovi, spoločne v misii.*“ Prítomní boli delegáti a pozorovatelia z 30-tich krajín celého sveta, medzi nimi veľká skupina mladých vodcov.

Na jednom stretnutí hlavný rečník predniesol dôležité vhlady, keď hovoril o našej „Vzájomnej celosvetovej misii“ z pohľadu Blízkeho Východu a severnej Afriky.

Vypočuli sme si aj správu Misijného výboru, ktorý sa zdieľal so svojimi zážitkami z nedávnej cesty do Egypta za účelom nadobudnúť lepšie porozumenie situácie na Strednom Východe a prehĺbiť kontakty so sestrami a bratmi. Okrem iných vecí objavili medzi kresťanmi z rôznych pozadí silné modlitebné hnutie za Egypt a Stredný Východ. Počas zhromaždenia tiež zazneli priame správy z Izraela, Palestíny, Libanonu a Iraku.

Sme veľmi znepokojení súčasnými správami zo Stredného Východu o sektárskom násilí, avšak sme aj nesmierne povzbudení, keď počujeme, ako Boh koná dnes a čo môžeme robiť my pre Božie kráľovstvo v tomto svete.

V mene niekoľkých kresťanských vodcov a kresťanských cirkví a inštitúcií na Strednom Východe, z ktorých niektoré sú členmi IFFEC, chceme cirkvám priniesť viac poznatkov, aby nás viedli k výzve konať nasledovne:

- **-Milovať, zaujímať sa a modliť sa**, čo je model Ježiša Krista, za naše kresťanské sestry a bratov a iné menšiny na Strednom Východe a v severnej Afrike.
- **Podporovať a spolupracovať s cirkvami holisticky** v pastoračnej a duchovnej starostlivosti a humanitárnej pomoci, rekonštrukcii a rehabilitácii.
- **Zasadzovať sa o politické riešenia a rešpektovanie ľudských práv** na Strednom Východe cez kontakty v našich vlastných krajinách, cez Organizáciu spojených národov, Európsku úniu a iné regionálne orgány.
- **Otvoriť naše srdcia, cirkvi a krajiny utečencom a imigrantom** zo Stredného Východu a pomáhať im v tom, v čom vieme, ale zároveň prijímať od nich požehnanie, ktoré oni prinášajú zvyšku sveta.

S vďakou za vašu spoluprácu a požehnanie od nášho Pána Ježiša Krista.

Oaxtepec, Mexiko, 10. októbra 2014

Ansgar Hörting
prezident

Francisco Portillo
generálny tajomník

PRI ŠÁLKE S... PAVLOM KRASNOCVETOVOM, tajomníkom Slovenskej biblickej spoločnosti

sa BOHUSLAV PIATKO rozprával

O PRIPRAVOVANOM VYDANÍ EKUMENICKEJ BIBLIE

PAVOL KRASNOCVETOV

Narodil sa 21. 2. 1971, detstvo a štúdiá (od ZŠ po gymnázium) prežil v Ružomberku. Po povinnej vojenskej službe vystriedal niekoľko zamestnaní. V roku 2000 sa presťahoval do USA – Illinois, kde žil do roku 2005 a pracoval pri výstavbe a rekonštrukciách rodinných domov. V USA uveril a dal sa pokrstiť. Po návrate na Slovensko krátko podnikal, začal štúdiá na Katedre teológie a katechetiky na UMB v B. Bystrici. V súčasnosti je v záverečnom piatom ročníku. V Slovenskej biblickej spoločnosti pracuje od júla 2011.

V roku 1995 vyšiel ekumenický preklad Novej zmluvy. V roku 2007 uzrela svetlo sveta celá Biblia v ekumenickom preklade, a to v dvoch verziách – s deuterokánonickými knihami (katolícka verzia) a bez nich (evanjelická verzia). A už avizujete ďalšie vydanie... To je o ňu taký záujem?

Ešte doplním – v rokoch 2011 a 2012 sme vydali aj vreckové vydanie v mäkkej väzbe, tiež v oboch verziách a vyšla aj ekumenická Biblia pre mládež, teda Biblia doplnená o mládežnícke prílohy.

To som ani nezaregistroval. Takže – asi je záujem, keď nepotrebuje poskytovať záujemcom informácie cez médiá?

Tá komunikácia s médiami naozaj pokrívávala a v snahe napraviť to som sa vám, ale aj iným, ozval. Ja som v roku 2011 dostal (obrazne povedané) kľúče od Slovenskej biblickej spoločnosti (SBS). Podčiarkujem – kľúče – nie od znalostí problematiky SBS, aby som mohol kontinuálne nadviazať na predchádzajúce obdobie. Hovorím to len preto, lebo som vhuhol do určitého prostredia, ktoré som mal ako neskúsený viesť. Takže – pri-

znávam, že sa stále ešte učím. Aj pokiaľ ide o marketing a spoluprácu s médiami.

Ale vrátme sa k pôvodnej otázke – sám mám knižné vydavateľstvo, a tak viem, že ďalšie vydania vychádzajú po vypredaní predchádzajúcich. Takže – je ekumenická Biblia taká úspešná, že sa pripravuje ďalšie vydanie?

Pri Biblii to celkom neplatí. Keďže prvé vydanie ekumenickej Biblie z roku 2007 bolo tlačené v pomerne veľkom náklade, stále ešte máme približne pätinu na sklade. Avšak prišla požiadavka aj na menší formát Biblie, a tak prebehla v roku 2011 tlač vreckového formátu, a keďže sa prakticky v tom istom roku vypredala, bola robená dotlač tohto vreckového formátu v roku 2012. Je teda dobre, že v ponuke máme súčasne aj „štandardný – A5“, aj vreckový formát. V skutočnosti by to chcelo ešte viac grafických verzií a aj rodinný formát, ktorý zatiaľ chýba.

Z hľadiska obsahového a prekladového bolo v prvom vydaní niekoľko chýb, ktoré sa v ďalšom vydaní opravili a prekladovo upresnili, takže to ďalšie (vreckové) vydanie

bolo vlastne druhé opravené vydanie. A po celý čas sme zbierali pripomienky od laických čitateľov, ale aj od odborníkov a opäť sme zostavili dve komisie – starozmluvnú a novozmluvnú. Pripomienok bolo približne 1 600. Počas rokov 2013 a 2014 komisie prešli všetky pripomienky, niektoré boli irelevantné a niektoré komisie prijali a zapracovali ich do tohto pripravovaného tretieho vydania. Niekde sa vymieňali len slová za vhodnejšie, opravovali sa aj nejaké gramatické chyby, niekde sa upravila štylistika...

Mne (a viem, že nie som sám) na ekumenickom preklade najviac chýbalo to, na čo som bol pri iných protestantských Bibliách zvyknutý – odvolávky a prepojenia na iné biblické texty. Predpokladám, že sa toto objavilo aj v pripomienkach...

Presne tak. Do tohto vydania sú už vypracované krížové odkazy, tie sú už hotové a teraz ich vkladáme do špeciálneho počítačového programu (Paratext).

Prečo sa to neobjavilo hneď v prvom vydaní? Veď nebolo treba tvoriť niečo úplne nové.

Krížové odkazy obsahovali mnohé preklady.

Nebol som pri tom, nepoznám podrobnosti. No viem si predstaviť a sám to teraz zažívam, že to nie je jednoduché. Tie predchádzajúce preklady boli – nazvime to tak – denominačné, minimálne protestantské a katolícke. A každý tento cirkevný smer má svoje priority, dôrazy, uprednostňuje svoje výklady a prepojenia. Veď si uvedomme, že preto vznikli aj dve verzie ekumenickej Biblie – katolícka s deuterokánonickými knihami a protestantská bez nich. A verte mi, pre mnohých veriacich z protestantských cirkví je zaradenie týchto kníh do Biblie problematické, pre veriacich z katolíckej cirkvi je naopak neprijateľná Biblia bez nich. Rovnako ako bolo potrebné prekonať rozdiely a nájsť vôbec spoločný jazyk pri ekumenickom preklade, ktorý by prijali všetky denominácie, tak to bolo potrebné aj pri tvorbe ekumenických krížových odkazov. Takže existujúce odkazy v jednotlivých vydaniach sa berú ako významná pomôcka, ale nebolo možné zaradiť nejako mechanicky do ekumenickej Biblie odkazy jednotlivých denominačných prekladov. Možno ich rozdeliť na odkazy teologické – kde predovšetkým vznikajú rozdielne názory na ich vzájomnú prepojenosť, a odkazy faktické – teda také, kde ide o čisté prepojenie faktov, biblických udalostí. Na to, aby vznikli odkazy pre ekumenickú Bibliu, sa opäť musel nájsť kompromis, prijateľný aspoň pre väčšinu, a ten kompromis je, že sa vypracovali skôr faktografické odkazy a z teologických len tie, kde bol všeobecný prienik. Jednoducho sa z tých teologických odkazov vynechali také, ktoré by príliš ťahali do katolíckej teológie, či naopak do protestantskej.

Ešte jedna poznámka k tým dvom verziám – s deuterokánonickými knihami a bez nich. Boli by sme veľmi radi, keby aj protestanti začali čítať Bibliu s deuterokánonickými knihami. Správame sa k nim, akoby boli zakázané. Ale ony zakázané nie sú, len ich nepovažujeme za autoritatívne. Sú však vhodné na poučenie, za prečítanie určite stoja. V Čechách si s tým nerobia problémy a vydávajú iba jednu verziu – s týmito knihami. Škoda, že to na Slovensku nie je priechodné. Vydanie dvoch verzií je totiž technicky aj finančne podstatne náročnejšie...

Kedy vyjde toto tretie opravené vydanie s krížovými odkazmi?

S Božou pomocou by malo vyjsť v lete na budúci rok. Základné revízie a odkazy sú hotové, ešte sa dokončujú úvody.

Úvody?

Nemám na mysli úvody k vydaniu Biblie. Vypracúvajú sa úvody k jednotlivým Biblickým knihám. V podstate ide o isté osadenie jednotlivých kníh do historického a faktografického kontextu. To tiež môže byť ošemetné, lebo, napríklad, aj na autorstvo niektorých kníh nie sú medzi teológmi rovnaké názory. Napríklad niektoré listy, ktoré sa pripisujú Pavlovi, podľa niektorých nevyšli z jeho pera. Viem, že aj tak nevyhovíme každému. Napríklad – vydávali sme Roháčkovu Bibliu, ku ktorej napísal úvod doc. Pavel Hanes, a ozval sa hlas, že sme čisté Božie slovo poškvrnili ľudským výtvorom...

Takýto úvod bude mať každá kniha v Biblii?

Áno.

O existencii Slovenskej biblickej spoločnosti naši čitatelia určite vedia, minimálne z tiráží v rôznych vydaniach Biblie. Ale keď vás už mám „Pri šálke...“, priblížte nám trochu vašu činnosť.

Korene Slovenskej biblickej spoločnosti siahajú až do Rakúsko-Uhorska. Jej činnosť prerušili

vojny a komunistický režim. Činnosť však bola obnovená krátko po páde komunizmu v novembri 1990 (*prípravy prekladu ekumenickej Biblie sa začali ešte v r. 1988*). Jej zámer bol jednoduchý a jednoznačný – šíriť Božie slovo. To znamená vydávať a šíriť Biblie pre denominácie existujúce na Slovensku, vydávať preklady Biblií pre národnostné menšiny, ktoré žijú na Slovensku a v neposlednom rade vydávať náučné podporné materiály a materiály „propagujúce“ Bibliu, ak to tak môžem povedať.

Je to teda predovšetkým vydavateľstvo?

Áno – vydavateľstvo Biblií, ale nielen to. Biblické spoločnosti začali vznikáť v čase, keď bol nedostatok Biblií, a tak ich hlavnou úlohou bolo vydávať Biblie. Dnes sa snažíme presúvať smerovanie vydavateľstva trochu inde – ako som už spomenul, vydávať podporné materiály. Dnes už totiž nie je problém kúpiť si Bibliu. Problémom je to, že ju ľudia nečítajú – mnohokrát ani tí, čo sa označujú za kresťanov. Nebudeme a ani sa s ohľadom na svoje zameranie nemôžeme púšťať do vydávania kresťanskej literatúry v takej šírke, ako je to bežné pri iných kresťanských vydavateľstvách. Orientujeme sa na Biblie a na literatúru o Biblii. Môžu to byť detské Biblie či Biblie zamerané na konkrétnu cieľovú skupinu, knihy o histórii Biblie alebo komentáre a iná odborná literatúra. A samozrejme materiály, ktoré by podnietili záujem o čítanie Biblie a ktoré budú naplňať podstatu našej činnosti – šíriť slovo Božie, aktivovať ľudí v akejsi naddenominačnej rovine. Veď Slovenskú biblickú spoločnosť založilo jedenásť cirkví, ktoré majú všetky zastúpenie vo vedení spoločnosti – vo výbore. Stretávame sa 4-krát do roka a sú to veľmi živé a podnetné stretnutia. Verte mi, že to nie sú len zdvorilostné stretnutia, aby sme sa ukázali, akí sme ekumenickí.

No ale vráťme sa ešte k našej konkrétnej činnosti. Ako som viackrát povedal, našim poslaním je šíriť Božie slovo. A robíme to nielen cez našu produkciu, ale šíri-

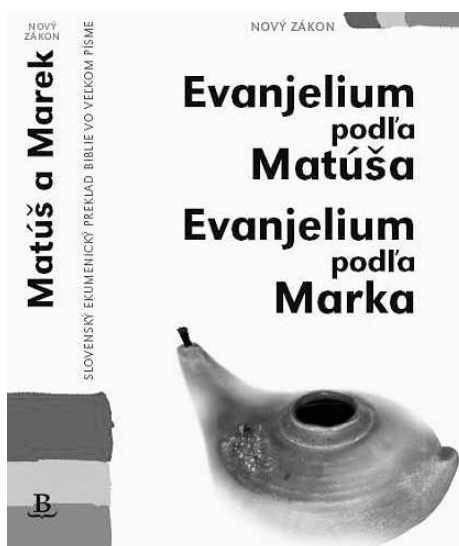
me a ponúkame aj kresťanskú literatúru iných vydavateľstiev; ponúkame nielen Bibliu v slovenských prekladoch, ale aj Bibliu v tých najrozličnejších jazykoch – od Biblií anglických či španielskych až po japonskú, tureckú či africkú; a pravdaže, tiež v pôvodných jazykoch – gréckom a hebrejskom, a v mnohých iných.

Akým spôsobom ich ponúkate? Máte aj nejakú sieť kamenných predajní?

Kamenné predajne nemáme, ale máme odberateľov v kamenných predajniach. Napríklad Panta Rhei alebo iná kamenná predajňa či e-shop nemá na sklade, povedzme, nórsku Bibliu. My ju máme a oni to vedia. A keď treba, tak ju objednáajú u nás a nie v Nórsku. Taktiež máme vlastný e-shop, na ktorom je naša kompletná ponuka. Tu si treba uvedomiť, že Slovenská biblická spoločnosť je členkou svetového združenia, ktoré sa volá Spojené biblické spoločnosti (to má v súčasnosti 146 členov). Každá národná biblická spoločnosť funguje samostatne, ale mnohé veci sa koordinujú, aby sme mohli pracovať efektívnejšie. Lebo zákony ekonomiky platia aj tu... My, keď máme požiadavku, neobjednávame jednu Bibliu z Afriky, jednu z Ruska, jednu z Južnej Ameriky... tak to nefunguje. V Nemecku máme ústredie s ústrednými skladmi a my pošleme objednávku tam. Samozrejme, nemajú všetky Biblie vo všetkých jazykoch sveta, ale majú dosť a majú pomerne pružnú a veľkú sieť dodávateľov, takže aj keď to trvá dlhšie alebo nemajú také množstvo, aké chceme, prakticky vieme splniť takmer všetky požiadavky, ktoré dostávame.

Ako sa tvorí edičný plán v spoločnosti, kde má hlas jedenást cirkví?

Nie vždy to ide hladko. Ale ide to. Sú projekty, povedzme aj moje alebo iných, ktoré prejdú výborom, a sú projekty, ktoré neprejdú. Žiaľ, občas sa viac pozerá na kalkulačku, ako na službu, ktorá má nádej, že by sa náklady vrátili. Ale o tom je život... kto z nás vie, či lepšie poslúži ten projekt, alebo iný?

Napríklad minulý rok sme zrealizovali projekt, ktorý mne osobne nebol blízky – „Bibliu s ikonami“, ktorá je určená najmä pre východné cirkvi na Slovensku. Texty sú z ekumenickej Biblie a ilustrácie sme získali z Gréckej biblickej spoločnosti. Nie sú to tradičné ikony – skôr ikonické zobrazenia biblických udalostí. Tá Biblia sa páči aj mne, ale nenapadlo by mi ju vydať. To bol len príklad toho, že sa snažíme vyjsť v ústrety veriacim z rôznych denominácií. Väčšina vecí, ktoré vydáme, sa neorientuje na konkrétnu cirkev. Z posledných vydaných kníh (okrem Roháčkovej a ekumenickej Biblie) môžem spomenúť napríklad Biblický atlas, Novú zmluvu pre hokejistov, viaceré detské publikácie či Bibliu vo veľkom písme pre tých, ktorí kvôli poškodenému zraku nedokážu čítať bežné písmena.

To musia byť objemné publikácie...

Ani nie, lebo ideme v malých častiach. Zatiaľ sme vydali evanjeliá Matúša a Marka a pripravujeme knihu Žalмов. Keď hovoríme o slabozrakých či nevidiacich spoluobčanoch, zaujímavá je pre nich aj audio Nová zmluva a tiež pripravovaná audio Stará zmluva v ekumenickom preklade (v spolupráci so štúdiom Nádej).

Výborný je tiež projekt Študijnej Biblie, ktorú pripravujeme v spolupráci s vydavateľstvom Porta Libri. To je náš spoločný projekt – my máme na starosti textovú časť Bib-

lie a oni zabezpečujú preklady študijných poznámok Biblie NIV (New International Version), čo je jeden z najrozšírenejších anglických prekladov Biblie.

Má zmysel vydávať toľko rôznych verzí Biblie? Staršie vydania, novšie vydania, vydania rôznych denominácií, ekumenické vydanie...?

Som presvedčený o tom, že to zmysel má. My musíme ísť v ústrety ľuďom. Veď sme už hovorili – Biblia sa prestáva čítať. Keď neponúkneme ľuďom to, čo chcú (mám na mysli aj formálnu stránku) v jazyku, ktorý im je blízky alebo v tradícii, ktorú poznajú, ako ich dostaneme k tomu, aby Bibliu čítali? Musí sa to však robiť rozumne. Určite by to v minulosti, pri starších tlačiarenských technológiách, bolo neúnosne drahé. Ale pri dnešnej technike sa aj pomerne nízke náklady a súčasne vo viacerých variáciách (grafických či prekladových) tlačiť dajú. Nechcem vyzerat ako materialista, ale veci majú byť aj dobré, aj krásne – preto je dôležitý aj vzhľad obálky a použitý materiál.

Pokiaľ ide o typy prekladov, na Slovensku máme evanjelický preklad, Roháčkov preklad, rímskokatolícke: SSV a Botekov preklad, Nádej pre každého (len Nová zmluva) a samozrejme ekumenický preklad. Každý z nich má svoj význam a svojich čitateľov – či už podľa denominácie, veku, alebo podľa osobných preferencií. Vďaka Bohu, že ich máme – hlavné je, aby sme Bibliu čítali a najlepšie nielen v jednom preklade. Preklad je len preklad; ak chceme naozaj uchopiť zmysel myšlienky, mali by sme sa buďto naučiť pôvodné jazyky – gréčtinu, hebrejčinu, aramejčinu, alebo aspoň skúmať Písmo prostredníctvom viacerých prekladov, lebo každý z nich má silné stránky aj slabiny. ■

Podrobnejšie informácie o SBS a prekladoch Biblie sa dajú nájsť na stránkach:
www.biblickaspolocnost.sk
www.biblia.sk
 e-shop:
www.biblickaspolocnost.sk

Chalani veria v cirkev

Besedu pripravili:
TIBOR MÁHRİK A BOHUSLAV PIATKO,
moderoval B. PIATKO

Foto: ARCHÍVY ÚČASTNÍKOV BESEDY

Pôvodný pracovný názov tejto besedy mal byť úplne iný. Asi v duchu – **Mladí v cirkvi alebo Jednota nad rozmanitosťou**. Mladí účastníci besedy **JURAJ INSTITORIS, JÁN (JANČI) MÁHRIK a TOMÁŠ HENZĚL** to zjednodušili a my ich návrh rešpektujeme. Takže, otvárame besedu pod názvom

CHALANI, ČO VERIA V CIRKEV

Všetci traja máte civilné vzdelanie, s ktorým sa v dnešnej dobe nestratíte a ktoré vás materiálne uživí asi lepšie ako služba v cirkvi. A predsa ste vykročili na cestu služby. Čo vás k tomu viedlo?

J. Institoris: Popri štúdiu informatiky som si uvedomil, že to nie je to, čomu sa chcem venovať vo svojom živote. Nebolo to to, čo by ma naplňovalo, čomu by som sa chcel odovzdať. Napriek tomu som sa donútil dokončiť bakalárske štúdium, no už som vedel, že Pán Boh ma asi povedie inou cestou. Potom som spravil bakalára na katedre teológie v Banskej Bystrici a magistra vo Veľkej Británii. A teraz som v misii medzi našimi Rómami v Škótsku.

Tomáš – ty, pokiaľ viem, si medik. Ako si sa dostal k liečeniu duší?

T. Henžel: Áno, pracujem ako lekár urgentnej medicíny, ale už na strednej škole, keď ma Pán Boh zachránil, mal som túžbu ísť študovať teológiu. Iní, čo mali možno viac rozumu ako ja, mi povedali, že na teológiu mám ešte čas. Aby som radšej išiel študovať niečo iné. Nevedel som, čo. Tak som išiel na medicínu a tá ma skutočne zaujala tak, že som vedel, že to bude dobré – byť lekárom. Štúdium som však napriek tomu prerušil a odišiel som na rok do Afriky. Tam som videl, že sa dá robiť aj jedno, aj druhé. Aj byť lekárom, a pritom zakladať zbor. Po návrate som dokončil medicínu a išiel som na Biblickú školu tiež vo Veľkej Británii.

No a ďalší informatik – Janči (Máhrík)...

J. Máhrík: Áno, som informatik a teologické vzdelanie som si doplnil diaľkovým štúdiom na Moore College (Austrália) popri dennom štúdiu na FRI (Žilina). Tu treba povedať, že školy, ktoré sme s Tomášom absolvovali, nie sú klasické teologické fakulty so všetkými predmetmi, jazykmi a podobne; sú to biblické školy. Všetko, čo sa tam vyučuje, sa točí okolo Písma.

Zvláštna zostava – dvaja „neteológovia“ ste sa pustili do práce v zboroch doma a jeden teológ je v misii v zahraničí.

Zostaňte najskôr doma. Janči, ty zakladáš zbor, Tomáš ty tak trochu reštartuješ už existujúci zbor. Akú úlohu pri vašich rozhodnutiach zohrali vaše materské zbory?

T. Henžel: Neviem, či to bol práve zbor... Ja som sa v podstate obrátil pri mojej evanjelizácii vlastných spolužiakov na strednej. Dostával som vynikajúce otázky, na ktoré som nevedel odpovedať. Vedel som, že je to bod zlomu, kde sa rozhoduje, či budem ďalej domnelý „krestanko“, alebo sa začne reálny kresťanský život. Takže od začiatku Boh spojil službu evanjélia a môj každodenný život. Neskôr v živote sa to potom len rôznym spôsobom rozvíjalo. Nedá sa asi povedať, že by ma niekto v zbore špeciálne viedol k službe.

J. Máhrík: Vrátim sa k môjmu štúdiu. Niekoľkoročný biblický kurz som absolvoval asi predovšetkým kvôli sebe, aby som sám lepšie

rozumel Bibliu a popripade vedel poslúžiť aj výkladom. To vychádzalo vlastne z toho, že som v tej dobe pracoval už niekoľko rokov ako vedúci v doraste. Bolo to podobné ako u Tomáša – už som slúžil a z toho vyplynula túžba slúžiť lepšie. A zároveň to bolo u mňa v niečom iné, ako u Tomáša – skôr som sa nechcel venovať kazateľskej službe naplno, lebo pochádzam z kazateľskej rodiny a viem, aké je to ťažké povolanie. Môj príbeh by bol asi na jedno dlhé svedectvo, tak len poviem, že to rozhodnutie prichádzalo pomaly – krok za krokom. Postupne som si uvedomoval, že toto je to, kam ma Pán Boh vedie, až ma doviedol tam, kde som dnes. Zbor mi bol nápomocný v tom, že mi dával priestor pre rast pri každom z týchto krokov, umožňoval mi slúžiť darmi, ktoré mám od Boha, umožňoval mi, aby som tie dary rozvíjal, a tak sa stal jedným zo spôsobov, ktorými ma Boh viedol a vedie.

J. Institoris: U mňa to bolo vcelku podobné. Išlo predovšetkým o volanie, ktoré som cítil a zbor ma v tom podporoval.

Prečo ste nezostali slúžiť vo svojich materských zboroch? To je otázka skôr na Jančiho a Tomáša, lebo – ako viem – Juraj išiel cielavedome zbierať ostrohy do misie pred pravdepodobným nástupom do práce v zbore. Potrebuje Cirkev bratská zakladať nové zbory?

J. Máhrík: Ja verím, že nové zbory zakladať treba. Prečo? Z dlhodobého hľadiska sa zakladanie nových

JURAJ INSTITORIS

Pracuje ako misijný pracovník medzi slovenskými a českými Rómami pri zbere Govenhill Free Church

TOMÁŠ HENZEL

Lekár, ktorý znovuzakladá zbor CB v Nitre.

JÁN MÁHRÍK

Pracovník s mládežou, ktorý zakladá druhý zbor CB v Žiline.

zborov ukazuje ako najefektívnejší spôsob šírenia Božieho slova a evanjelia.

Úplne nové zbory na zelenej lúke?

J. Máhrík: Nemusí to nutne byť úplne na zelenej lúke v tom zmysle, že by som sa mal odsťahovať do iného mesta a tam rozbiehať zbor. Môže to byť aj v mieste, kde pôsobí, povedzme, aj môj materský zbor v Žiline. Myslím si, že keď jeden materský zbor založí ďalšie zbory, je to efektívnejšie šírenie Božieho slova, ako pritiahnúť ľudí do jedného veľkého – pôvodného zboru. Dôvod, prečo zakladáme nový zbor v Žiline, je ten, aby rástol počet znovuzrozených kresťanov v celom meste, nielen v pôvodnom zbere.

T. Henžel: Rozprávanie o nitrianskom zbere by bolo naddho. V skratke – po veľkom úsilí založiť tento zbor sa po čase táto služba dostala do útlmu. To, čo sa tu deje teraz, možno nazvať znovuzakladaním zboru. Rovnako ako Janči si myslím, že cirkev nemá na výber – musí zakladať nové zbory. Je to Boží nápad a Jeho plán, ako naplniť zem svojimi učeníkmi.

Ako sa zakladá nový zbor?

T. Henžel: Je to veda a je to aj umenie. Je to niečo, čo robia ľudia a musia vedieť, čo a ako chcú robiť. Ale je to predovšetkým niečo, čo robí Boh skrze tých ľudí. Mottom nášho zboru je veta: „*Evanjelium mení ľudí. Ľudia menia svet.*“ Ale myslím si, že je to menšia veda, ako si myslí cirkev. Cirkev sa toho trochu bojí. Možno aj preto, že nemáme krásne slovenské vzory, ktoré by ľudí a zbory povzbudili. Vznik každého zboru je takmer neopakovateľný originál.

J. Máhrík: Platí to, čo povedal Tomáš – nerobiť z toho veľkú vedu. Istým spôsobom – a podčiarkujem *istým spôsobom* – treba zabudnúť na to, čo si myslí cirkev o tom, čo cirkev je... Prestať cirkev „vyrábať“, ale začať sa cirkvou stávať. Možno sa nebáť opustiť zabehané modely, možno sa nebáť zamerať sa na vzťahy; to, čo z toho vznikne, bude cirkvou už samotnou svojou existenciou bez toho, či to cirkvou nazveme, alebo nie.

J. Institoris: Misijná práca v rómskej komunite má veľmi blízko k zakladateľským snahám. V CB aj na Slovensku celkovo vzniklo v poslednom čase viacero rómskych staníc. Rómovia sú veľmi otvorení evanjeliu a veľmi potrebujú vodcov – niekoho, kto z nich bude

vychovávať učeníkov. Ale treba tam pracovať iným štýlom, ako je obvyklé „u bielych“.

Do nového zboru, ktorý je zatiaľ iba v hlave zakladateľa, treba ľudí pritiahnúť, osloviť ich? Nemám rád technológie fungovania zborov, ale – čo ponúkate nové, iné oproti existujúcim zborom?

T. Henžel: Sme takí istí služobníci evanjelia, ako každý iný kresťan. Akurát že my to chceme robiť na mieste, kde to nerobí nikto alebo málokto. A to vytvára ten dobrý tlak a dobrú bolesť. Milujem ľudí, ktorí okolo mňa žijú? Rozumiem im? Je môj život a moje slová pre nich zrozumiteľné? To všetko sú otázky, ktoré sú pre našu skupinu bytostne dôležité. Takéto zakladané sa zbory bývajú viac flexibilné. Existujúce zbory tým, že sú nejako zabehnuté, sú často farbavejšie v zmene.

J. Máhrík: Doplním Tomáša. Ak si nový zbor bude klásť poctivé otázky a hľadať poctivé riešenia – a nielen kopírovať program starého zboru, nutne osloví nových ľudí. No treba povedať, že určite nechcem zakladanie zboru postaviť na marketingu typu „toto je úplne revolučný kostol, lepší ako všetky

ostatné...“ V mojom ponímaní nie je zakladanie nového zboru konkurenčnou aktivitou voči zboru starému, ale – naopak – aktivitou rozširujúcou. Aktivitou, ktorá starému zboru umožní osloviť nové subkultúry, komunity, popasovať sa s novými výzvami a problémami. A to dokonca aj vtedy, ak je ten nový zbor v tom istom meste ako materský. Je to ako keď si taká flotila lodí pošle pred sebou ladoborec. Ten sa popasuje s rôznymi ladovcami a vyklesni tak cestu pre ostatné lode.

Juraj, ty si mi pred časom povedal, že skôr, ako nastúpiš do služby v zbere, chceš spoznať iný svet, než je uzavreté spoločenstvo zboru. Asi to ešte platí?

J. Institoris: To, kde som teraz, považujem za taký neformálny vikariát. Je to spôsob, ako môžem teóriu zo škôl vyskúšať v praxi. Po prvýkrát som služobníkom naplno, nielen popri škole alebo popri inej činnosti. Nie som tu ešte dlho, ale tá práca s Rómami je taká intenzívna a dynamická, že by som takúto prax v živote nezískal asi nikde. Tu sa takmer každý týždeň stane, že sa niekoho dotkne evanjelium, že dakto začne chodiť na zhromaždenia, ale zároveň sa aj takmer každý týždeň stane nejaký vážny prehrešok alebo disciplinárny problém, ktorý treba riešiť. Sú to chvíľami až extrémne situácie, takže ani nevieme, kam skôr, komu sa skôr venovať. Nevieť si predstaviť lepšiu školu a prípravu pre prácu v zbere. Myslím si aj, že mi to pomôže získať aj akúsi prirodzenú autoritu – ak zvládnem tento tlak, tak si myslím, že ma v budúcnosti ľudia budú akceptovať skôr, ako keby som prišiel bez skúseností rovno z vysokej školy. Podľa mňa je takáto kvalifikácia pre prácu v zbere dosť dôležitá.

Spomenul si, že sa po prvý raz venuješ službe naplno. Nie popri nejakom inom zamestnaní. Už sme hovorili, že všetci máte dostatočnú kvalifikáciu na to, aby ste sa uživilí. Máte v pláne slúžiť v zboroch naplno, alebo „popri“?

T. Henžel: Ja radšej ani nepoviem, koľko mám zamestnaní... Ale

– myslím si, že ak sa začnú na Slovensku zakladať zbory v oveľa väčšej miere ako doteraz, tak sa začnú len takto. Teda budú ich zakladať ľudia, ktorí majú svoje zamestnanie. Momentálne nevidím v cirkvi snahu podporovať, sponzorovať a posielat svojich najlepších ľudí mimo materských zborov, aby zakladali zbory nové. Asi bude tá cesta taká, že bude treba mať robotu, ktorá človeka a jeho rodinu uživí a zároveň pracovať na zakladaní nového zboru.

J. Máhrlik: Otázka pôsobenia kazateľov aj mimo rámec duchovnej práce skrýva v sebe minimálne dva rozmery – finančný a kontaktný. Tiež si viem za istých okolností predstaviť, že budem mať nejakú prácu, ktorá ma uživí, ale nezaberie mi 10 hodín denne, takže by som sa mohol venovať aj vedeniu zboru. Aj z toho dôvodu, že by som tým nezatažil cirkev, ktorá by na to možno aj mala prostriedky, ale mohla by ich využiť inde a inak. Na druhej strane, tiež som niekoľko rokov robil popri duchovnej práci aj inú a dostal som sa do situácie, že ak chcem vyťažiť maximum z vikariátu a venovať sa maximálne zakladaniu zboru, tak som musel ostatné práce pustiť. Tak vzniká dilema – v akej situácii a do akej miery je pre zbor výhodné, aby kazateľ finančne odbremenil zbor inou zárobkovou činnosťou, alebo, aby zbor poskytol kazateľovi dobré finančné zázemie a kazateľ sa zboru venoval každú možnú chvíľu. A tu sa dostávame k druhému rozmeru otázky – či sa kazatelia majú venovať len duchovnej práci v zbere a byť tak trochu bez intenzívneho kontaktu s okolitým svetom, alebo či a ako sa to má prepájať.

T. Henžel: Tu sa asi nedá vysloviť nejaké všeobecné pravidlo. Potrebujeme všetky možné spôsoby a modely. Sú iste takí, ktorí by to zvládli popri zamestnaní. A sú takí, ktorých nejaký iný zbor bude financovať. Poznať sekulárny život sa dá aj inak, ako byť priamo v druhom zamestnaní.

J. Máhrlik: Naozaj záleží od toho, aká je predstava o fungovaní konkrétneho zboru a aké funkcie má naplňat zborový život. Ak celá agenda zostane na pleciach kazateľa, nemá čas na nič iné. Ak je to

tímová práca – ak si kazateľ vytvorí tím, ktorý ho z mnohých povinností uvoľní –, potom šanca na výraznejšie mimozborové pôsobenie kazateľa tu je.

V cirkvi bratskej je niekoľko zborov neobsadených kazateľmi. Prečo ste nezamierili do nich, ale zakladáte nové zbory? Hoci treba povedať, že viacerí ďalší vikári pôsobia v už existujúcich zboroch.

J. Institoris: Myslím si, že človek sa musí pripraviť na to, aby mohol prevziať zodpovednosť za zbor. To je to, čo skúšam ja. Keď sa vrátim na Slovensko, tak budem otvorený (asi) čomukoľvek. Ale určite budem aj zvažovať, kde môžem najviac prospieť tými darmi, ktoré mi Pán Boh dal. Kde budú dvere otvorené, budem otvorený tomu, aby som do nich vošiel.

Jančí, ty si prečo išiel do Vsetína (ČR) a nie do niektorého slovenského zboru?

J. Máhrlik: Je to blízko zo Žiliny, kde bývam a kde ešte stále ťahám veľkú časť práce s mládežou, ktorá je tu rozbehnutá. Vsetínsky zbor je zbor, ktorý zakladá nové zbory a zakladá ich takým štýlom, ktorý je mne blízky – cez misijné komunity (podobne ako v Nitre). Takže sa tam mnohému učím. Zakladáť zbor a viesť už rozbehnutý zbor sú dve veľmi rozdielne veci. A ja zatiaľ cítim povolanie skôr k zakladaniu nového zboru. V budúcnosti sa nebránim inému typu služby, no teraz je to takto.

T. Henžel: Stál som pred takouto voľbou, keď som sa vracal zo štúdií v Anglicku. Bola možnosť ísť sa učiť do zabehaného zboru. Ale mňa to ťahalo inde. Zakladal sa nitriansky zbor – myslel som si, že prídem len pomôcť; ale čoskoro nás čakal reštart a ja som vnímal Božie volanie do vedenia.

Každý rok býva v CB konferencia pod názvom Máme čo zvestovať. Vyvoláva to otázku: Máme komu?

Vy ste tí, ktorí sa snažia o to, aby bolo komu.

J. Máhrlik: Áno, zakladanie zborov je aj o tom, aby bolo komu. Nielen de jure, ale aj de facto.

T. Henžel: Jasně. Celej Nitre. Celému Slovensku. To isté evanjelium je tu pre ľudí v kostolnej lavici, ako pre kolegu v práci či suseda v paneláku.

J. Institoris: Kým všetci ľudia neprijmú Pána Ježiša, vždy bude komu. V tejto besede hovoríme skôr o tom, ako. Janči a Tomáš ukazujú jednu z ciest.

Niektorí ľudia si myslia, že cirkev bratská stagnuje. Čo je podľa vás príznakom stagnácie cirkvi?

J. Institoris: Mne sa ťažko vníma cirkev ako celok. Ja vnímam zbor. A hodnotiť môžem len tie, kde som žil – bratislavský a bansko-bystrický. So stagnáciou som sa nestrelol ani v jednom, naopak – bol som svedkom veľmi dynamického rastu v oboch. V Bratislave to prerástlo až do ďalšieho zboru a v B. Bystrici už prestáva stačiť kapacita modlitebne. Stagnovať môžu niektoré zbory a tam treba hľadať príčiny. Niektoré nemajú

kazateľov, iné možno nemajú kde rozvíjať zborovú činnosť... Ale k tomu sa nebudem vyjadrovať.

J. Máhrík: Ja strašne nerád argumentujem štatistickými číslami, nakoľko v konečnom dôsledku nemusia povedať nič. Pretože v histórii bolo mnoho ľudí, ktorí zvestovali evanjelium naplno a ovocia sa nedožili. Ich práca dozrela až po ich smrti. Keď je zbor živý, nestagnuje, aj keď nerastie počtom. Ale vo svetle predchádzajúcej otázky by sa možno dalo tvrdiť: naša stagnácia je v tom, že ak aj zvestujeme, tak na nesprávnych miestach. Možno stále tým istým ľuďom dookola už niekoľko rokov, a pritom naše zbory početne nerastú. Potom v nás vzniká pocit, že už nemáme komu zvestovať a cítime, že stagnujeme.

T. Henžel: Možno to, čo stagnuje, je naše myslenie. Nevieme sa vymaniť z myslenia kostolných múrov. A to je horšia stagnácia, ako keď nerastú čísla. V našej cirkvi je takmer neviditeľné učeníctvo.

S niektorými vekovými kategóriami pracujeme intenzívnejšie (stredoškóľáci), s inými takmer vôbec – mám na mysli napríklad tých, čo končia vysoké školy a zaraďujú sa do pracovného procesu, zakladajú rodiny. Stagnujeme v spôsoboch evanjelizácie – stále si myslíme, že prídu veľkí evanjelizátori, ktorí naplnia štadióny a tisíce ľudí uverí. Ale kresťania nie sú vystrojení slúžiť životom a slovom, kdekoľvek sa nachádzajú. Takže – ak je nejaká stagnácia, tak ju vidím v tom, že cirkev v mnohom stojí na nohách minulého storočia. Pre nás v Nitre je existenčne dôležité presunúť sa od programov k ľuďom.

Nie je práve toto vaše vnímanie stagnácie príčinou toho, že zakladáte nové zbory, kde chcete uplatniť práve to, čo vám vo fungovaní cirkvi chýba?

T. Henžel: Pre mňa osobne stagnácia zborov nebola rozhodujúca. Áno, okrem povolania resuscitovať neživých pacientov som nemal

ambíciu prevádzkať to isté na cirkvi. Sú však aj mladí chalani v našom veku, ktorí majú tú ambíciu ísť do zborov, ktoré tu už dlho choro fungujú a tam slúžiť evanjeliom. Ja nie som ten typ. Takých som okolo seba videl dosť.

J. Institoris: Som z Banskej Bystrice a tamojší zbor bol na tom tak pred 10–15 rokmi veľmi zle. Ale prišiel nový mladý kazateľ a povedal – podme založiť školu. Na prvý pohľad šialený nápad – zbor v útlme a rozbiehať takýto projekt. Škola beží 10 rokov a začala nabaľovať ľudí – najskôr okolo školy, potom aj do zboru. Škola priniesla do zboru život. Takže súhlasím s Tomášom – najnebezpečnejšia stagnácia cirkvi je stagnácia mysle.

J. Máhrlik: Ak otázka stojí tak, či je stagnácia cirkvi bratskej dôvodom, prečo zakladáme zbory, tak za seba musím povedať, že nie. To by totiž znamenalo, že ak by prestala cirkev bratská stagnovať, nebol by dôvod zakladať nové zbory. Stagnácia cirkvi nie je dôvodom na zaklada-

nie nových zborov. Hoci – zároveň – zakladanie nových zborov je jednou z odpovedí na stagnáciu. Avšak jednou z konkrétnych vecí, ktorá mi určite v cirkvi ako takej chýba a verím, že zakladanie nového zboru to do istej miery rieši, je: menej cirkevného programu a viac učeníckych vzťahov.

Čo by ste teda zmenili na fungovaní cirkvi bratskej?

J. Institoris: Cirkev by mala začať intenzívnejšie pracovať na tom, aby si poradila s väčšou rozmanitosťou na úkor jednoty. Určite nie som jediný, čo vnímam zbory CB ako silných jedincov. Každý je jedinečný v tom, ako funguje, akú má spiritualitu a niekedy mám pocit, že to do cirkvi prináša viac napätia, ako jednotiaceho pokoja. Akoby vo vzduchu viseli otázky: Ako to, že oni sú iní ako my? Prečo sú oni iní? Myslím si, že toto je veľmi živá a aktuálna téma. Už aj vzhľadom na to, ako dopadla tohtoročná konferencia CB, keď sa časť delegátov nezú-

častnila na hlasovaní o vedení cirkvi. Verím, že budúce vedenie cirkvi sa tejto ťažkopádnej rozmanitosti v jednote bude venovať. Treba si pritom aj povedať, čo je cirkev bratská, aby sme vôbec vedeli, aké máme mať od seba očakávania. Ja som na tej konferencii nebol, takže nemám právo hodnotiť, ale pozorám sa na to ako radový člen cirkvi a cítim, že rozmanitosť nás nesmie rozdeľovať. Zbory môžu a musia byť rozmanité, ale rozmanitosť musí prinášať aj vzájomné pozhnanie a harmóniu. Nie opak.

Pripravuje sa diskusia o prioritách cirkvi. Ako by ste sa do nej zapojili?

J. Institoris: Neviem, čo by som k tomu povedal. Cirkev má svoje hlavné priority stále: Má zvestovať evanjelium, má mať pastoráciu, vyučovať, pripravovať učeníkov. To sú niektoré zo základných kameňov, ktoré sa nemenia. A určite ich je viac, ale povyšovať jednu nad druhú znamená, že budeme krívať.

Má vôbec zmysel hovoriť o prioritách cirkvi?

J. Institoris: Podľa mňa jediný zmysel diskusie o prioritách cirkvi je diskutovať o tom, čo treba riešiť aktuálne, ak je nejaký problém alebo nejaká výzva. A na to v istom období sústrediť sily. Ja považujem za prioritu toto: zvládnuť rozmanitosť zborov a pôsobiť misijne, najmä medzi Rómami.

J. Máhrlik: K tomu, čo povedal Juraj, takmer niet čo dodať. Len to možno trochu rozmením na drobnejšie. Je otázka, do akej miery sa budú dať určiť priority pre celú cirkev bratskú na Slovensku, lebo väčšina kazateľov musí rozmýšľať a aj rozmýšľa predovšetkým lokálne. A každá lokalita má svoje špecifiká a každý zbor vo svojich činnostiach má svoje špecifiká. Jedni rozbiehajú školy, iní sa venujú misii, ďalší charite... Tu prakticky neexistuje prienik priorít. Totiž, priority ako také sú dané v Biblii, a tam, kde niektorá z nich nefunguje, treba prácu podporiť a povýšiť ju na prioritu až do času, kým sa problém nevyrieši. Takže pomenovať priority – áno, ale sledovať ich a podľa potreby meniť. Dúfam, že táto diskusia nebude jednorazová.

J. Institoris: Asi tak by to malo fungovať – mať priority aj praktickejšieho charakteru, ale tému priorít držať trvalo a pracovať s ňou dynamicky. Obmieňať ich podľa potrieb – možno na každej alebo každej druhej konferencii. Lebo môže ísť len o priority jednotlivých činností cirkvi.

J. Máhrlik: A možno prideme k tomu, že jednou z priorít by malo byť zakladanie zborov...

T. Henžel: Cirkev má svoje priority dané Kristom a diskusia môže byť len o tom, ako tieto priority čo najlepšie vykonávať. Naše priority sa musia zladíť s Božími. Čím skôr sa tak stane, tým skôr sa začneme rozprávať o tom, ako ich uviesť do praxe v 21. storočí. Ako žiť a šíriť evanjelium dnes?

J. Máhrlik: Ja sa určite teším na tú diskusiu a myslím si, že je dôležitá pre život CB. Iba pridám k tomu, čo bolo povedané – zbory majú svoje priority, cirkev hľadá nejaký prienik, ktorým by sa charakterizovala sama, ale netreba zabúdať na hľadanie prienikov v konkrétnom

čase a kontexte. Každá generácia má svoje výzvy – a to nemožno zanedbať. Čiže priority dané Kristom sú jedná vec a konkrétne praktické priority – projekty – sú vec druhá. Pri hľadaní priorít by sa mali ozrejmiť tie nemenné a následne pomenovať tie, ktoré sú relevantné v konkrétnom čase a musí ich riešiť konkrétna generácia a v istých intenciách konkrétny zbor.

T. Henžel: Sú hlasy, ktoré hovoria, že priority cirkvi sa majú robiť zdola, teda zo zborov, a potom

v spoločnej diskusii hľadať prienik. Je teda otázne, či existuje vôbec nejaký jednotný zámer, jednotná filozofia toho, čo rozumieme pod pojmom priority a ako ich zadefinovať. Koľko zborov má za reálne priority zakladať nové zbory? Stratí sa to teda zo zoznamu priorít?

Ďakujem vám za účasť na besede a verím, že odpovede aj na otázky, ktoré ste položili, budeme čoskoro poznať. ■

ČO ROBIŤ, AK... ...VAŠE DLHY PREVYŠUJÚ VÁŠ MAJETOK?

JANA LESŇÁKOVÁ

(Pracuje ako advokátska koncipientka v advokátskej kancelárii v Bratislave, súčasne pôsobí ako podpredsedkyňa občianskeho Združenia na ochranu a pomoc spotrebiteľom v núdzi“ s predmetom činnosti: Ochrana spotrebiteľa.)

Pred viac ako dvoma rokmi naše združenie oslovila drobná, útla pani. So slzami v očiach mi rozpovedala svoj príbeh o tom, ako musela aj s manželom a celou rodinou opustiť rodnú dedinu – miesto, kde vyrástli nielen jej deti, ale aj ona sama a odsťahovať sa za prácou z jednej strany Slovenska na druhú.

Pred niekoľkými rokmi utrpel manžel pani Anny ťažký pracovný úraz, ktorý ho na dlhú dobu pracovne diskvalifikoval. Aj napriek tomu, že o tejto skutočnosti včas informovali veriteľa (Všeobecnú úverovú banku) a požiadali o odklad splátok, prípadne nový splátkový kalendár, banka im nevyhovela. Pani Anna sa do omeškania s jednotlivými splátkami dostala nedobrovoľne – bola samoživiteľkou svojej rodiny, pričom okrem rutinných nákladov bolo potrebné hradiť aj mimoriadne nákladnú liečbu manžela. Veriteľ však pochopenie pre túto rómsku rodinu z východu Slovenska nemal. Po istom čase svoju pohľadávku postúpil na vymáhačskú spoločnosť Consumer Finance Holding, a. s., ktorá tlak na zúfalých manželov len znásobila, a to v podobe častých sms-správ, telefonátov či písomných výziev. Rovnako znásobila aj výšku vymáhanej pohľadávky – jej navýšením o neprimerané sankcie, zmluvné pokuty a mnohé iné. Pôvodne drobná pohľadávka tak narástla do závrtných výšin. Práve tento dlh bol dôvodom odchodu skromnej rodinky do hlavného mesta Slovenska.

Život v Bratislave je pre pani Annu a jej rodinu diametrálne odlišný od života v malej dedinke na východnom Slovensku. Nielen čo sa týka spôsobu života, jeho tempa – ale predovšetkým finančnou náročnosťou. Pani Anna primárne odišla za prácou, ktorú aj takmer okamžite našla – a nie jednu. Už od jej prvých dní v Bratislave pracuje 12 hodín denne v jednom z početných bratislavských nákupných centier. Okrem toho má pravidelné – takmer každodenne – ďalšie brigády. Keďže od samého rána až do večera trávi svoj čas v práci, brigády prichádzajú do úvahy, pochopiteľne, až v neskorých nočných hodinách (dokladanie tovaru, a pod.). Obdobné pracovné tempo zvolil aj jej manžel. Keďže obaja manželia trávili väčšinu svojho dňa (nielen pracovného) v práci a neraz aj pomernú časť noci, nemali čas sami na seba, jeden na druhého, na svoje deti... len na prácu a splácanie svojich dlhov.

Práve vďaka mimoriadnemu pracovnému tempu, ktoré obaja zvládajú už neprimerane dlho, dosahuje táto rodina až nadštandardný mesačný príjem, presahujúci sumu 2.000 €. Aj napriek tomu žijú ako bezdomovci – prebývajú v rôznych ubytovniach, oblečenie, ktoré nosia, dostávajú z charít, ich príjem im sotva postačuje na jedlo. Pýtate sa, ako je to možné?

„Jednoducho.“

Keďže pani Anna bola už zamestnaná, spoločnosť Consumer Finance Holding, a. s. využila to, čo predchádzajúca spoločnosť (Všeobecná úverová banka) využiť nemohla: zrážky zo mzdy. Je to veľmi populárny a medzi dodávateľmi finančných služieb mimoriadne vyhľadávaný nástroj vymožená svojej pohľadávky bez akejkoľvek intervencie súdu či inej verejnoprávnej inštitúcie, ktorá by jej výšku akokoľvek okresala. Sú to práve zrážky zo mzdy, ktoré pani Annu a jej rodinu dostali až na samé dno finančných a ľudských možností...

Ako dopadol príbeh pani Anny z východného Slovenska? To sa dočítate v ďalšom čísle Dialógu... ■

TRÁPIA AJ VÁS PRÁVNE PROBLÉMY?

Pomôžte nám upozorniť na nekalé praktiky spoločností, zavádzanie a podvody. Môže to byť práve vaša skúsenosť, ktorá bude pre druhých varovaním a zároveň poučením. Publikovanie vášho príbehu či skúsenosti je možné jedine s vašim výslovným súhlasom. Nemusíte sa obávať, váš problém budeme riešiť nanajvýš diskrétno a anonymne.

Neváhajte a napíšte nám – buď do redakcie Dialógu, alebo priamo na e-mail nášho občianskeho združenia spotrebiteľvnudzi@gmail.com

KEĎ MENEJ JE VIAC

TIBOR MÁHRİK

„*Entia non sunt multiplicanda
praeter necessitatem*”

William (z) Ockham, 1288-1348

V minulom čísle sme sa venovali Humeovej gilotíne, resp. britve, ktorá oddeľovala svet myšlienok (konceptov) od sveta skúseností a faktov. Podľa toho nie je možné dokázať zázrak na základe svedectva. Tomuto princípu sa zvykne hovoriť aj „Humova vidlička“, ktorou sa vyberá hodnotná pravda zo zmesi lži, zdaní a abstraktných úvah. Preto je Hume považovaný za empirika, ktorý dôveruje menej rozumu, zato viac skutočnosti. O porozumenie pravde svojsky usiloval ešte pred ním William z Ockhamu (1287–1347). Vymyslel taký princíp riešenia problémov, ktorý nazývame Occamova britva: správnym holením odstránime z argumentov nezmysly. Je to metaforický význam pôvodného *Entia non sunt multiplicanda praeter necessitatem*. Nám zrozumiteľnejšie: Ak existuje viacero vysvetlení nejakého javu, použijeme to najmenej komplikované – resp. odstránime z teórie všetky nepotrebné predpoklady.

Ide o princíp úspornosti v argumentácii, alebo princíp ekonómie myslenia: nehľadajte pre niečo zložitejšie vysvetlenie, ak je k dispozícii jednoduchšie. Aj preto sa fyzici pri hľadaní matematického opisu skúmaných javov snažia dopracovať k čo možno najjednoduchšiemu vzorcu, zápisu. Hovoríme o princípe elegancie v dôkazoch. Nechce sa tým povedať, že jednoduchšie vysvetlenie je správnejšie, ale to, že by sa malo uprednostniť pred zložitejšími, pokiaľ sa nenájdu oprávnené dôvody pre použitie zložitejšej alternatívy. [1]

Pomôžme si príkladom.

Predstavme si typickú slovenskú írečitú dedinu pred 30-40 rokmi. Jedno ráno sa zobudíme a na streche domu predsedu družstva bude rebrinák. Ak ten rebrinák vidí iba jeden človek, ešte to neznamená, že ten rebrinák tam naozaj je. Ak však viacej dedinčanov – prípadne všetci, čo majú zdravé oči – vidia na streche rebrinák, máme tu fenomén, teda empirickú skutočnosť, ktorú treba vysvetliť. Na otázku – Ako sa voz dostal na strechu? – môžu dedinčania vysloviť niekoľko hypotéz.

Starý báčik povie: „V noci bol spln mesiaca... námesačné kone vytiahli voz na strechu a nechali ho tam.“ Mladá študentka ohúri dedinu svojím poznaním: „V noci pristálo UFO a na palube vesmírnej lode sa poplietli kódy, preto je voz na streche a nie na družstevnom dvore... Treba ho však preskúmať, lebo zaiste sú v ňom špiónážne sondy mimozemšťanov.“ Miestny politruk listuje v kalendári a dokazuje svoj názor, podľa ktorého ruské vojská leteli krajom a v chvate stratili jeden vozík... ktorý zosadol na strechu spolu so zvířeným

prachom od ruských tátošov. Maličké dievčatko šepoce, či to deduško Mrázik neplánuje prekvapenie na Vianoce... Iba predseda družstva kýve hlavou na znak nesúhlasu. Vraj chlapi v dedine spravili huncútstvo, lebo z pálenky im údajne uleje, až keď bude mať na streche rebrinový voz...

Kto má pravdu?

Ktorá hypotéza je najpravdepodobnejšia?

Štúdium Occamovej britvy išlo dedinčanom rýchlo. Treba sa držať známych faktov a nepodložené hypotézy odhodiť stranou. Námesačné kone? Nič také zatiaľ nikto nevidel ani nepozoroval. UFO? Niet najmenejšieho dôkazu, že existuje. Ruské vojská? Tie prišli na tankoch... a ničili čerstvé diaľnice, nie strechy. Deduško Mrázik zapriahe sane a nie rebrinák. Faktom je, že predseda chlapom neulial. Faktom je, že sa im presne tak dušoval. Faktom je, že miestni vtípkovia už nejedno huncútstvo vypararili. Dedina súhlasí – pravdu má anglický teológ, františkán z Ockhamu. Medzitým sa chlapi priznali a voz pred zrakmi divákov zručne rozobrali, zložili na zem a opäť poskladali. Dodnes ho vraj vystavujú v miestnom skanzene.

Ani Occamova britva nie je neotupiteľná. Dobré nám slúži, ak máme rozhodovať medzi viacerými hypotézami na rovnakej úrovni reality, ale zlyháva, ak ide o hypotézu viacerých realít. Súčasní fyzikalisti (naturalisti) si myslia, že celé univerzum je vysvetliteľné pomocou fyzikálnych zákonov. Pán Hawking k nim určite patrí. Keďže všetko sa dá vysvetliť pomocou hmoty a zákonov, ktorým podlieha – tvrdia, načo

ešte uvažovať s hypotézou o Bohu? O svete duchovnom? Occamova britva oddelí jednu realitu od druhej, ale nedokáže identifikovať, ktorej sa máme zbaviť.

Príkladom môže byť oslík, ktorý sa ocitne medzi dvoma kopami sena. Osol nevidí žiadny dôvod, pre ktorý by mal preferovať jednu kopy pred druhou. Ostáva prísne vedecký a teda hladný, až zomrie. Oslík uvažoval zle: Keďže nejestvuje žiadny dôvod vybrať jednu kopy sena, akýkoľvek výber by bol iracionálny a keďže chce byť racionálny (rozumný), neurobí nič, takže zomrie na svoju hlúposť. V skutočnosti je racionálne (múdre) urobiť niečo, hoci to niečo sa nedalo určiť racionálnou voľbou. Iná realita (prežiť) má silnejší mandát ako Occamov postulát v realite maštalí s dvoma kopami sena.

Hoci Occam veril v Boha, odmietol dokazovať jeho existenciu na vedeckej báze. Zastával názor, že teológia sa zaoberá zjavením Boha, zatiaľ čo veda sa zaoberá objavovaním stvoreného sveta a zákonitostí, ktorým podlieha. Veda a teológia majú rôzne predmety svojho záujmu, preto musia mať aj odlišné metódy, ktorými pracujú. Kriticky tak reagoval na úsilie scholastikov dokázať Boha racionálne a rozumovo vysvetliť jeho atribúty. [2]

Occamova britva je však veľmi užitočná, aj keď je nepoužiteľná v diskusi o metafyzických teóriách. Presúva prioritu od metafyziky k epistemológii. Na otázku „ako môžeme vedieť, že niečo naozaj vieme,“ Occam odpovedá nasledovne: „Dôverujeme svojim pozorovaniam reality a tiež svojim mentálnym procesom, naše kognitívne schopnosti sú dôveryhodné.“ Aj preto Occamovu britvu viacerí odborníci formálne spracovali do jazyka matematiky, vďaka čomu prispela k rozvoju heuristiky a teórii algoritmov. Vo svete prírodných vied sa jednoznačne udomácnila a stráži jednoduchosť formálnych výrazov a logiku výrokových foriem. Cieľom je udržať vedecké teórie v hraniciach testovateľnosti a otvorené voči náporu kritéria falzifikácie.

Karl Popper spracoval svoju teóriu vyvrátenosti vedeckých konceptov na základe Occamovej britvy. Podľa neho čím je teória jednoduchšia, tým je použiteľnejšia pre väčší súbor fenoménov a teda je lepšie testovateľná, prípadne vyvrátená. Na druhej strane, niektorí súčasní zástancovia evolučnej teórie (R. Dawkins) majú s Occamovou britvou problém, ktorý sa im nedarí vyriešiť. Ide najmä o evolučný pohyb od jednoduchých systémov k vyšším komplexitám.

Occamova filozofia je mimoriadne relevantná súčasným filozofickým výzvam. Jeho téza *Numquam ponenda est pluralitas sine necessitate* (pluralita nikdy nesmie byť nastolená, iba ak nevyhnutne) otvára riziko dôsledkov bezbrehého filozofického pluralizmu na tvorbu etických súradníc, ktorými sa riadi dnešná spoločnosť. Zároveň sa z jeho teologických diel dozvedáme o úžasnej slobode a otvorenosti voči Božiemu suverénemu daniu, ktoré

má svoj pôvod v „inej realite“ a cieľ v „tejto realite“. Niektorí súčasní apologeti (Del Ratzsch, Ravi Zacharias) argumentujú Occamovou britvou v prospech existencie Boha. Ich argument spočíva v tom, že niektoré javy vieme jednoduchšie vysvetliť za predpokladu, že do svojich predpokladov zakomponujeme úvahu o Bohu, ktorý je živý, inteligentný a aktívny. Iní argumentujú presne naopak (Schmitt): Ak nám predpoklad o Bohu nepomôže lepšie pochopiť a vysvetliť univerzum, potom by mal dostať zelenú ateistický koncept sveta.

Ako je to s poznaním na strane človeka? Čo môžeme spoznať a čo nie? O čom sa možno presvedčiť a o čom nie? K čomu existuje racionálny dôkaz a k čomu nie? Zdá sa, že Occam mal pravdu a jeho britva dobre holí. Bol presvedčený, že „iba viera nám otvára prístup k teologickým pravdám. Cesty Boha nie sú prístupné nášmu rozumu, pretože Boh sa slobodne rozhodol stvoriť svet a zatisť v ňom cestu spásy oddelene od zákonov, ktoré ľudský rozum alebo logika môžu objaviť a pochopiť.“ [3]

Napriek tomu, že Occamova britva má zjavne obmedzené pole svojej pôsobnosti, stále je dostatočným a účinným nástrojom, ktorý nám pomáha pri našom poznávaní sveta. Je pomerne efektívnym nástrojom pri posudzovaní rôznych hypotéz a vysvetlení zvláštnych úkazov a javov. Zástancovia konšpiračných teórií ju preto nemajú v láske.

Podstatu ich argumentu, totiž, že v centre myšlienky Occamovej britvy je dôraz na subjektivitu ľudského poznania, je možné ukázať na tomto myšlienkovom experimente. Ak sa pozrieme na jasnú letnú oblohu, vidíme modrú oblohu. Avšak akú modrú vidíme? Aký druh modrej presne? Tmavú? Svetlú? Blankytnú? Tvrdia, že to nie je možné objektívne posúdiť, pretože posúdenie farby je dané subjektom a jeho osobnými preferenciami. Naviac, tvrdia, ak vezmeme napríklad fotosyntézu, ide síce o jednoduchý princíp, ale s akým zložitým mechanizmom a dôsledkami! A pritom nie je možné racionálne zdôvodniť, prečo fotosyntéza ako ju poznáme by mala byť tým najjednoduchším mechanizmom, ktorý v prírode zabezpečuje želané produkty a efekty.

Významným medzníkom v dejinách konšpiračných teórií je zavraždenie J. F. Kennedyho. Odvtedy rastie počet bizarných teórií z roka na rok viac a viac. U nás je veľmi známa konšpirácia ohľadom bombového útoku na obchodné centrum v USA z 9. 11. 2001. Podľa nej oficiálna verzia americkej vlády o útoku 19 teroristov nie je pravdivá, ale hroznú udalosť zámerne vyvolalo vedenie záujmových skupín USA za účelom svojich (skrytých) cieľov. Rôzne videá a štúdie analyzujúce „presný pád“ Dvojičiek dodnes oblieťajú svet. Sú v nich vyjadrenia technikov, požiarnikov, inžinierov, expertov na bezpečnosť a demolácie...

Všetky vytvárajú zdanlivo konzistentnú hypotézu, ktorá vysvetľuje „skutočnú“ pravdu, na rozdiel od tej oficiálnej. Nič však nehovoria o teroristoch, ktorí boli

chytení a riadne odsúdení na základe dôkazných materiálov počas legitímneho procesu. Neobsahujú záznaky čiernych skriniek z pilotnej kabíny... ani SMS očitých svedkov... Operačný mód konšpirácie je pseudoracionálny a funguje na princípe spochybnenia čohokoľvek bez racionálnej faktickej opory. Veda však pracuje s empiriami.

Veľmi príznačným je prípad dvoch fyzikov – Einsteina a Lorentza. Obidvaja sa dopracovali k rovnakým matematickému vyjadreniu časo-priestorového kontinua, odlišovali sa vysvetlením svojich zistení. Lorentz tvrdil, že zvláštne správanie vesmíru je spôsobené zmenami v éteri. Problém však bol (a doteraz je), že veda nepotvrdila existenciu „éteru“. Einstein svoje rovnice vysvetlil bez použitia „éteru“, preto jeho koncept bol vedeckou obcou prijatý.

Nevieme, ako by dopadol názorový rozstrel medzi Einsteinom a Lorentzom v dobe súčasného postmodernizmu, keď filozofický pluralizmus zvyčajne ovenčený politickou korektnosťou úspešne vytvára atmosféru absolutizovanej skepsy, ktorá paralyzuje akýkoľvek proces hľadania objektívnej pravdy.

PhDr. Ing. TIBOR MÁHRÍK, PhD., DipTh.

Odborný asistent na Katedre všeobecnej a aplikovanej etiky FF UKF v Nitre, publikuje v oblasti epistemológie a apologetiky. Kazateľ Cirkvi bratskej v Žiline.

William z Ockhamu žil v inej dobe. Nebojácne písal o svojich úvahách a zisteniach. Dostal sa do konfliktu s pápežom Ján XXII. Spolu s niekoľkými bratmi bol v roku 1328 exkomunikovaný. Ešte že našiel útočisko na dvore Ludovíta IV. Bavorského, ktorý sa ho trvale ujal. Zaujímavosťou je, že vtedajšia cirkev nikdy oficiálne neodsúdila jeho filozofiu, aj keď ho vyhlásila za apostatu. Konšpirácia tu nie je potrebná. Dôvod exkomunikácie bol známy: jeho kritická štúdia o vzťahu kresťana k majetku. Ostrie jeho britvy však nebolo otupené. William bol oficiálne rehabilitovaný 12 rokov po svojej smrti. ■

Použitá literatúra:

- [1] Hicks, P. *The Journey So Far: Zondervan, Grand Rapids, 2003.*
- [2] Macrone, M. *Od Aristotela k virtuálnej realite. Brána, Praha 1999.*
- [3] Irvin, D. *History of World Christian Movement Volume, I: Earliest Christianity to 1453. Orbis Books, 2001, s 434.*

Pozn. Štúdia vznikla ako súčasť riešenia projektu VEGA 1/0144/13 Znaký a významy hodnôt.

MÁRIINO DIELO - HNUtie FOKOLÁRE

Zakladateľkou Hnutia fokoláre je Chiara Lubichová (1920–2008). Narodila sa v Tridente (Taliansko) ako druhá zo štyroch detí. Rozhodujúcim okamihom jej ľudsko-božskej skúsenosti bola cesta do Loreta. „V roku 1939 ma pozvali na stretnutie katolíckych študentiek do Loreta,“ – píše Chiara, „kde je podľa tradície v jednom veľkom kostole zachovaný domček nazaretskej rodiny. Chodím na prednášky spolu s ostatnými, ale hneď, keď je to možné, bežím do domčeka. Rozjímam nad panenským životom tých troch. Každá myšlienka na mňa dolieha a zvierá mi srdce. Prišiel posledný deň. Kostol je plný mladých ľudí. Hlavou mi prebleskne jasná myšlienka, ktorá sa už nevymaže: Bude ťa nasledovať zástup panien.“

Po návrate do Tridentu ju zbadal kňaz celú rozžiarenú, skutočne šťastnú a opýtal sa jej, či našla svoju cestu. Chiarina odpoveď ho zdanlivo sklamala, pretože vedela povedať len to, ktoré sú tie povolania, ktoré necíti ako „svoje“ – teda tie tradičné: ani kláštor, ani manželstvo, ani zasvätená vo svete. V Lorete začala mať tušenie, že v Cirkvi sa narodí niečo nové: malé komunity (dnes chápané ako fokoláre), ktoré budú uskutočňovať vetu z evanjelia: „Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi.“ (Mt 18, 20)

V roku 1943 má Chiara dvadsaťtri rokov. Ide po mlieko pár kilometrov od domu. Na mieste, ktoré sa nazýva „Biela Madona“, zrazu pocíti, že Boh ju volá: „Daj sa mi celá.“ Chiara nestráca čas a v jednom liste požiada kapucínskeho kňaza otca Kazimíra Bonettiho o dovoľenie úplne sa darovať Bohu. Po dôkladnom rozho-

vore jej kňaz dáva súhlas. Siedmeho decembra 1943 o šiestej hodine ráno sa zasväčuje Bohu.

V ten deň Chiara nemala v srdci nijaký úmysel niečo založiť. Jednoducho sa „vydala za Boha“. A to bolo pre ňu všetko. Len neskôr sa tento deň symbolicky začne považovať za začiatok Hnutia fokoláre.

Ako Chiara napísala neskôr, v ten deň „vnútorná radosť bola nevysvetliteľná, avšak chytľavá“. Ku Chiare sa pridalo niekoľko mladých dievčat. Chceli ísť po rovnakej ceste ako ona.

Evanjelium bolo pre Chiaru všetko. Počas bombardovania Tridentu si nosili s priateľkami do úkrytu jedinú knihu – evanjelium. Keď ho tam pri svetle sviečky čítali, zdalo sa im, že tie jedinečné slová pochopili v novom svetle. Jeden deň ho náhodne otvorili na strane, kde je Ježišova modlitba pred smrťou: „*Otče, aby všetci boli jedno*“ (porov. Jn 17, 21). „Tieto slová sa zdali ožiarené jedno po druhom,“ – píše Chiara, „a vložili nám do srdca presvedčenie, že práve pre túto stránku sme sa narodili.“

Raz sa ich istý kňaz opýtal: „Viete, čo Ježišovi spôsobilo najväčšiu bolesť?“ Podľa vtedajšej mentality kresťanov dievčatá odpovedali: „Keď trpel v olivovej záhrade.“ Kňaz však odvetil: „Nie. Ježiš najviac trpel vtedy, keď na kríži zvolal: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ Hneď, ako ostali sami, Chiara – hlboko dojatá týmito slovami – povedala: „Máme len jeden život, prežime ho čo najlepšie! Ak Ježiš najviac trpel, keď pocítil opustenosť od svojho Otca, zvoľme si opusteného Ježiša za naše všetko.“

Aj iné slovo z evanjelia silne zapôsobilo na Chiaru a jej priateľky: „Kto vás počúva, mňa počúva.“ Z toho si odvodili, že kto počúva biskupa, počúva Krista. Práve v tom období si ich biskup dal zavolať. Chiara predstavila biskupovi to, ako žijú a čo to spôsobuje v meste – skutočnú revolúciu, ktorá sa šíri ďalej. Spolu s priateľkami boli pripravené prijať rozhodnutie skončiť so všetkým, ak by si to biskup prial. Záležalo im iba na Bohu. Mons. Carlo De Ferrari počúval Chiaru a s úsmevom a jednoduchosťou vyriekol vetu, ktorá sa zapísala do dejín Hnutia: „Tu je Boží prst.“

Zo skúsenosti evanjeliovej lásky, ktorú prežívali v každodennom živote, sa zrodila **spiritualita jednoty** – spiritualita Hnutia fokoláre.

Od začiatku sa spiritualita jednoty šírila medzi ľuďmi všetkých povolání – medzi laikmi, kňazmi, rehoľníkmi. Hnutie sa postupne formovalo do rozličných vetiev: fokolaríni slobodní aj ženatí, dobrovoľníci, kňazi, mladí, rehoľníci. Zvýraznili sa jeho ciele – štyri dialógy: v rámci Katolíckej cirkvi, s kresťanmi rôznych cirkví a komunit, s vyznávačmi svetových náboženstiev a s ľuďmi bez náboženského presvedčenia. Vznikli stovky fokoláre, vybuďovali sa centrá na formáciu ľudí, nazvané „mariapoli“.

Hnutie bolo už viackrát schválené podľa štádií svojho rozvoja. Prvý raz v roku 1962 a dostalo oficiálny názov Máriino dielo. Teraz je podľa definície Jána Pavla II. „ľuďom“ viac než dvoch miliónov ľudí, prítomných v dvesto národoch.

V histórii nášho národa sú zapísané dve významné udalosti v súvislosti s Chiarou: v máji 2001 navštívila Slovensko a 23. júna 2003 jej Trnavská univerzita udelila čestný doktorát. ■

*Spracovala M. Fišmanová
Rozhovor s Chiarou Lubichovou
prinesieme v januárovom čísle Dialógu*

PRAVÁ LÁSKA, KTORÁ NÁS VŠETKÝCH ZJEDNOCUJE

V Grosmünsteri v Zürichu, kde Ulrich Zwingli začal svoju reformu, sa 17. novembra minulého roku uskutočnilo stretnutie, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 1 300 ľudí, reformovaných a katolíkov, pochádzajúcich z celého Švajčiarska. V priebehu stretnutia predniesla Chiara Lubichová modlitbu, ktorú prinášame.

Ježišu,

prišli sme sem zodpovední z rôznych cirkví a cirkevných komunit, biskupi a kresťania, ktorí pracujeme ako živé kamienky vo veľkej mozaike ekumenizmu.

Zišli sme sa tu všetci zjednotení v tvojom mene prostredníctvom vzájomnej lásky.

Stretili sme sa plní nádeje, že ty budeš prítomný medzi nami tak, ako si prisľúbil. (porov. Mt 18, 20)

Preto sa obraciame priamo na teba s našimi myšlienkami a túžbami, ktoré len ty poznáš. Sme si vedomí našej stáročnej nejednoty, ktorá je naším najväčším hriechom a cítime ju ako veľkú ťarchu na našich pleciach. Prichádzame však aj s veľkou túžbou po tvojom odpustení a s rovnako veľkou vierou v tvoje nekonečné milosrdenstvo, ktoré nielenže odpúšťa, ale vie aj zabudnúť.

Zišli sme sa aj preto, aby sme ti ďakovali za to, čo už počas takmer 50-tich rokov kresťania rôznych cirkví, vedení Duchom Svätým, mohli uskutočniť pre vzájomné zblíženie v novom, plodnom dialógu lásky. Ten spočíva v intenzívnej práci teológov a vo všeobecnej snahe urobiť národy citlivými na nevyhnutnosť, aby sme znovu pozošivali tvoje roztrhané rúcho. Je to niečo nadprirodzené, čo si ešte pred polstoročím nik nedokázal ani predstaviť.

Je to teda nová skutočnosť, nová nádej, oprávnený optimizmus, ktoré sú predovšetkým výsledkom mnohých modlitieb a nejednej obety, ktorá pramenila z utrpenia.

Avšak napriek tejto potešujúcej a nepopierateľnej skutočnosti, ktorá nám dáva útechu, je pravdou aj to, Ježišu, že sme stále rozdelení.

Aj dnes čierny tieň dopadá na tvoju cirkev a nedovolí, aby si sa prostredníctvom nás ukázal svetu tak, ako by to malo byť – podľa tvojej túžby, keď si ako človek prišiel medzi nás, a ako to chceš teraz, tam v nebi.

Ježišu, ty si sa narodil, zomrel si a vstal si z mŕtvych pre všetkých ľudí na zemi. Založil si svoju cirkev, ktorá darovala nebu nespočetných hrdinov a svätých. No vieš aj to – čo si aj my hlavne v poslednom čase uvedomujeme –, že sú ľudia, ktorí ťa nevidia, ktorí ťa nepoznajú, lebo my, kresťania, sme nedokázali ukázať to, čo nás odlišuje ako tvojich pravých nasledovníkov. Týmto odlišovacím znakom bola a je len jednota.

Teraz však zhladni na našu úbohú lásku voči tebe, na našu túžbu napraviť chybu. Zhladni na našu vôľu konať a dať, aby všetko – i tragédie, ktoré sa odohrávajú v súčasnom svete – bolo pre dobro tvojej cirkvi.

Nehľad na to všetko, čo chýba pre naše úplné zjednotenie, ale pozri na skutočnú lásku, ktorá nás všetkých zjednocuje. Zhladni na spoločný krst, ktorý nám všetkým umožňuje byť deťmi toho istého Boha. A kým tí, ktorí to majú za úlohu, pracujú, skúmajú a spolupracujú s ostatnými bratmi na úplnom spoločenstve medzi cirkvami, ty nás spečat svojou prítomnosťou medzi nami tak, aby sme sa všetkým predstavili a ukázali ako jediné kresťanské spoločenstvo, ktoré je predohrou a svedectvom budúcej cirkvi. Prijmi nás spolu s ostatnými ako svoje nástroje pre tento tvój vznešený zámer.

Požehnaj nás, pomáhaj nám a zapáľ v nás svoj oheň.

Ježišu, opakujeme spolu s tebou: „Aby všetci boli jedno.“

Chiara Lubichová

Bol to celkom bežný, nevinný rozhovor. O tom, na čom práve pracujete a ako sa vám darí či nedarí, kde ste boli včera, na čo ste zabudli, koho ste stretli, čo vás unavuje, z čoho máte radosť. Aj ten druhý hovoril o tom, na čom práve pracuje a ako sa mu darí a kde včera bol, ale stretol Petra. A Peter, ten je ... proste svojský... Ó áno, mali ste tú česť! Správa sa... A je to tam!!!! Počujete sa? Rozprávate o tretej neprítomnej osobe. Nuž – áno, hovoríte len to, čo je pravda a čo si myslíte, ale v podstate klebetíte!

OHOVÁRATE!

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

(Autorka je evanjelická kaplanka v cirkevnom zbere Luková.)

Niekedy to robíme priamo, inokedy svojimi slovami nepriamo vysielame správu o inom človeku. Počuté sa zaznamenáva, fixuje do podvedomia počúvajúceho a tam sa vytvárajú obrazy. A ten už nikdy nebude zmýšľať o tejto osobe bez predsudkov. Ukradli ste inej osobe česť! Zbavili ste ho dobrej povesti. Aj keď šlo len o to, či je šikovná alebo nie, alebo že často reaguje podráždené.

Tak si to predstavme:

„Ahoj Lucia! Ako sa máš? Čo je nové?“

„Ahoj! Tak, s Božou pomocou... Trošku sme chorí...“

„No áno, je také chorľavé obdobie, v škôlke sú takmer všetky deti choré.“

„Aj v našej a riadne ma štve, že mamičky dávajú choré deti do škôlky!“

„To poznám – je to blbé. Keď mi ochorie jedno z detí, tak sa to potom u nás točí ako v začarovanom kruhu.“

V tejto chvíli by ste mohli prestať a prejsť na inú tému, napríklad o bylinkových čajkoch a že skutočne pomáha, ak sa s deťmi v chorobe modlíme za uzdravenie, alebo navrhnúť Lucii, aby to spomenula na najbližšom rodičovskom združení, aby maminky nedávali choré deti do škôlky, pretože sa tak nakazia ďalšie a ďalšie. Ale – nie! Vy pokračujete:

„Aj predvčerom som stretla Žanku, ako vedie malého. A ten malý kašle a kašle ostošest! Nuž, pomyslela som si: Výborne! Môžem čakať, že mi to Katka prinesie...“

Pomenovali ste osobu a vyslali ste o nej signál, že je to nezodpovedná matka, ktorá posielala choré deti do škôlky.

Alebo hovoríte o práci:

„Taká prichádzam upracovaná z tej roboty! Potom sa mi vôbec nič nechce! No chcem byť poctivá a urobiť to poriadne. Viem, že mi šéf dôveruje a nechcem ho sklamať. Napríklad Danielovi to vôbec neprekáža – on si pokojne odíde z práce aj skôr, no ja nemôžem...“

Ten rozhovor sa potom môže uberať úplne iným smerom a vôbec nebude o Danielovi, no vy ste preto, aby ste zdôraznili, ako sa snažíte, využili Danielovu osobu ako protiklad. Možno Daniel nie je ani lenivce a ani nepoctivý v práci, ale vy ste o ňom vyslali signál, podľa ktorého bude počúvajúci vnímať Daniela ako nepoctivca!

Áno, dávam vám za pravdu! Rozprávať čisto tak, aby ste nikoho neohovorili, je veľmi ťažké. Ale mali by sme sa o to snažiť. Ide totiž o veľmi vážne veci! V Matúšovi 12, 36 Pán Ježiš hovorí: „*Ale hovorím vám, že z každého prázdneho slova, ktoré ľudia vyslovia, budú vydávať počet v súdny deň.*“

Zvyčajne nepovažujeme ohováranie za vážny hriech, pretože sa medzi kresťanmi vyskytuje veľmi často. Avšak Pán Boh nedelí hriechy na veľké a malé. Hriech je minútie cieľ! Je prestúpením Božieho zákona! Hriech nás oddeľuje od Boha a protiví sa mu. Už samotné slovo „diabol“ pochádza z gréckeho „diabolos“, čo znamená OHOVÁRAČ.

Tiež apoštol Pavol, keď hovorí o súde nad pohanmi, spomína ohováranie v jednom rade medzi hriechmi, ako sú „nenávisť voči Bohu, zlomyseľnosť či smilstvo. ....*naplnení všetkou neprávosťou [smilstvom], zlosťou, lakomstvom, zlobou, plní závidia, vraždy, sváru, lsti, zlomyseľnosti; utrhači, ohovárači, nenávisníci Boha, pyšní, spupní, chvastaví, výmyselníci zla, neposlušní rodičom, nerozumní, vierolomní, neláskaví, nemilosrdní. Poznali síce právny poriadok Boží, že tí, čo pášu takéto veci, zasluhujú si smrť.*“ R 1, 28-32

Jedno z Božích prikázaní hovorí: „*Nevypovieš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu!*“ Zvykneme sa obhajovať: „Ja predsa hovorím iba to, čo je pravda!“ Je dobré si teda povedať, čo znamená **krivé** svedectvo: Opak slova krivý je rovný, priamy... Nejde len o falošné, nepravdivé svedectvo. Ide aj o polopravdy, alebo ak povieme to, čo chceme, čo nám vyhovuje, niečo doložíme, niečo nafúkne... pokrivali sme pravdu. Patrí tam aj posudzovanie iného človeka a hodnotenie toho, čo daný človek urobil. Teda každé naše svedectvo o inom človeku – ak nie je povedané s láskou – bude vždy krivé! Pýtate sa prečo? Jednoducho preto, že pravdivý – rovný pohľad na človeka má jedine Boh! Inak povedané, každé slovo o inej osobe v jej neprítomnosti, ktoré ju nejakým spôsobom neukáže v dobrom svetle, je ohováranie a klebeta.

Čo sa deje, keď ohovárame?

Berieme ľuďom, čo nám nepatrí – ich česť a povest (nepokradneš!)

Ohovorili ma! Stalo sa to uprostred toho, ako som začala písať tento článok. Povedali o mne, že som urobila niečo, čo je aj v mojich najhororovejších snoch odsúdeniahodné! Možno ma videli na nejakom mieste a domysleli si... Možno si ma pomýlili s niekým iným, kto to naozaj urobil. Nevieam... No viem, že ma to hlboko zranilo a následky tých niekoľkých nepravdivých odsudzujúcich slov si so sebou ponesiem. Pozitívne je, že nepoznám človeka, z ktorého úst to vyšlo, a tak sa nemusím vysporadúvať s hnevom voči konkrétnej osobe. No veľa ľudí také šťastie nemá. Tiež im ukradli česť a aj keď by si ju najradšej vypýtali späť, nedá sa. Už je špinavá. A keďže vedia, kto to bol, boria sa dlhé roky s nenávisťou voči inému človeku, až kým neodpustia.

Ohováranie ničí vzťahy

Ohováranie je zákerný spôsob nepriateľa, ako nás chce zničiť! Ničí naše spoločenstvá, naše vzťahy, seje nedôveru a tam, kde by sme mali prežívať pocit bezpečia, prežívame neistotu. Preto máme problém vyznávať si hriechy a niesť bremená jedni druhých v našich spoločenstvách. Nedôverujeme si, pretože sa poznáme. Raz mi jedna sestra povedala: „Dôverujem ti, pretože som si všimla, že ty aj keď rozprávaš o rôznych skúsenostiach, nikdy nemenuješ ľudí, a tak viem, že o tom, čo ti hovorím, nebudeš rozprávať...“ Zalichotilo mi to, no vzápätí som si uvedomila, koľko ľudí to o mne povedať nemôže, pretože som ich nepríjemným spôsobom spomenula v reči. Klebetenie nám chutí. Veľmi ľahko sa dáme zviať. Apoštol Jakub v tretej kapitole hovorí, že jazyk nevládze skrotiť nikto z ľudí. Pomenováva ho ako „nepokojné zlo, plné smrtiaceho jedu“. Jed zabíja! Keď dávkujeme slová v nesprávnu chvíľu na nesprávnom mieste nesprávne mu človeku bez toho, aby prešli pomyselným sitom Ducha svätého, dávkujeme jed. Slová totiž majú moc. Klebetenie ničí naše vzťahy (Pr 26, 20–22). Pr 16, 28: „Prevrátený človek seje rozbroje a pletkár rozlučuje priateľov.“

Dôsledky sú rozsiahle

Dôsledky sú také rozsiahle, že nie je možné ich napraviť. 2 Tim 2,16–17: „Prázdny svetským rečiam sa vyhýbaj, lebo sa budú naďalej vzťahovať v bezbožnosti a ich reč sa bude šíriť ako rakovina.“ Keď niečo poviete, nemôžete to len tak vrátiť späť! Je niekoľko chýb, ktoré môžete napraviť. No klebetenie k nim určite nepatrí. Nemôžete to nijako odčiniť. Keby ste aj ľuďom, ktorých ste o niečom „informovali“, povedali: „Počuj – to, čo som povedala o Igorovi, beriem späť... Zrejme mal len zlý deň, a to máme občas každý...“ Nemôžeme to ísť povedať každému, ku komu sa klebeta stihla dostať. Nanešťastie sa takéto „chýry“ šíria internetovou rýchlosťou. Rozožierajú vzájomné vzťahy – je to choroba ľudstva. Ohováraním zraňujeme ľudí, ktorí potom zraňujú ďalej.

Stavíme sa na miesto Boha, keď súdime

Lk 6, 37: „Nesúďte a nebudete súdení, nepotupujte a nebudete potupení, odpúšťajte a bude aj vám odpustené.“ Posudzovať, hodnotiť či všelijako inak komentovať konanie iného človeka môže len ten, kto má

na to kompetencie, kto má na to právo vyplývajúce z jeho postavenia, ten, kto má objektívny nadhľad a pozná Pravdu. Nie som Boh. Preto je moje postavenie rovnaké ako postavenie brata či sestry! Nemám objektívny pohľad, pretože nemôžem vidieť tak hlboko, ako vidí Boh. Teda nemám právo súdiť. Ak to robím, znamená to, že pokladám seba za hodnejšieho než blížneho, čo je v ostrom protiklade s Božím slovom.

Napádame novú identitu

Okrem toho, že zlými rečami o iných im berieme povesť, napádame aj ich novú identitu, ktorú majú ako Božie dcéry a Boží synovia v Ježišovi Kristovi. Pán Boh nás zadarmo prijal. Z hriechnikov, žijúcich v špine hriechu medzi kontajnermi svetských závislostí – z otrhancov a bezdomovcov – urobil ľudí majúcich dôstojnosť, postavenie dcér a synov Boha, veľvyslancov kráľovstva nebeského a obyvateľov mesta, ktoré má zlaté ulice. Neznámená to, že sme bez chyby. Ale napriek tomu, že denne hrešíme, Boh nás vidí ako vykúpených, omilostených, ospravedlnených svätých, ktorých nekonečne miluje. Kto zaplatil väčšiu cenu za to, aby sme nimi mohli byť? Kto dal viac za naše vyslobodenie, záchranu a povýšenie ako On? Dal život za život. Nik nemá právo napádať našu novú identitu, pretože nám ju daroval sám Boh.

Ak

Izaiáš 58, 9 upozorňuje na spojitosť medzi ohováraním a vypočutím našich modlitieb. „Potom budeš volať a Hospodin ťa vyslyší, ty budeš kričať o pomoc, a On odpovie: Tu som! AK odstrániš jarmo zo svojho stredu, ukazovanie prstom, zlomyseľné reči.“

Veľakrát sa čudujeme, prečo naše modlitby nie sú vypočuté, prečo naši chorí ostávajú chorými, vyčítame Bohu, že sa vzdialil, že nám nepomáha, keď to potrebujeme; pritom však spokojne ukazujeme prstom na iných a naše slová sú neraz nesúcitné, plné nepochopenia a nelásky. Pán Boh nás vyzýva, aby v našom strede, uprostred spoločenstva cirkvi, uprostred spoločnosti, uprostred našich rodín nebolo „ukazovanie prstom“ a zlomyseľné reči. Odstráňme to! Bojujme za čistotu našich pier! Veď náš boj nie je proti telu a krvi... a satan si mädlí ruky, keď vidí, ako si ubližujeme. Zlomyseľné reči nie sú ničím dobrým. Je to jarmo, ktoré treba odstrániť! A potom kričme a volajme o pomoc a Pán Boh bude konať medzi nami.

Prečo klebetíme?

Mt 12, 34–36: „Vypestujte dobrý strom, aj jeho ovocie bude dobré, alebo vypestujte planý strom, i jeho ovocie bude plané; lebo strom poznáť po ovoci. Vretničie plemä, ako môžete hovoriť dobré, keď sami ste zlí? Lebo z plnosti srdca hovoria ústa. Dobrý človek vynáša dobré z dobrého pokladu a zlý vynáša zlé z zlého pokladu...“

Teda hovoríme to, čo sa ukrýva v našom srdci.

Dôvody klebetenia, ukryté v srdci:

1. Chceme byť zaujímavé. Možno len zápasíme o prijatie. Máme priateľov a rodinu, kde je ohovára-

nie veľmi bežné a je priam kultom. Rozpráva sa veľa a o všetkom, najmä keď sa to týka iných! Nuž a občas neprispieť... to by znamenalo, že vypadneme z tejto komunity.

2. Možno máme potrebu zvýšiť svoje renomé – a ide to azda aj ľahšie než tak, že poukážeme na chyby iných? Chceme sa ukázať v lepšom svetle, a preto neraz porovnávame svoje správne konanie s konaním niekoho iného. Veľakrát okoliu nepriamo tlmočíme svojimi slovami: „Viem to lepšie!“ „Som šikovnejšia!“ (k štúdiu: Lk 6,41–42/F 2, 3)

3. Sme zranení. Zvykneme ohovárať aj vtedy, keď nám niekto ublížil a nevieme sa s tým vysporiadať. Nemáme dosť odvahy na to, aby sme sa s danou osobou rozprávali tvárou v tvár a konfrontovali ju so svojím zranením. A tak o tom rozprávame so všetkými, len nie s tým, koho sa to týka. Niekedy si to možno ani neuvedomujeme a ani nerozprávame o konkrétnom probléme, ktorý s tým človekom máme. Len jednoducho v situáciách, keď sa bolestivo ozve naše zranenie, nedokážeme kontrolovať svoje slová.

4. Úmyselne chceme ublížiť. Poznám veľmi málo ľudí, ktorí by chceli ublížiť úmyselne. V ich srdci je žiarlivosť, hnev alebo nedostatok pokory, ktoré naivne verím, že medzi kresťanmi nie sú. Ale aj keď všetko doteraz spomínané robíme neúmyselne, nič sa nemení na vážnosti hriechu ohovárania.

Naše slová majú moc.

Jazykom oslavujeme Pána Boha, ale jazykom môžeme aj veľmi zraniť. Korene ohovárania – či už je to túžba zapadnúť, potreba vyniknúť, naša zranenosť alebo zlomyseľnosť – môže vytrhnúť jedine Pán Ježiš. Možno práve v tejto chvíli, skrze tento článok ti odhalil nejaký problém, ktorý je potrebné riešiť – niečo, čo sa skrýva hlboko v tvojom srdci, milý čitateľ. Pán Ježiš má moc uzdraviť zranenia, zahojiť rany. Má moc vyslobodiť z pút poviazanosti ohovárania; len je dôležité s tým prísť k Nemu. Jakub upozorňuje, že „nikto z ľudí nemôže skrotiť jazyk“. Teda svojou vlastnou snahou nedokážeme udržať jazyk na uzde, aj keby sme si dali 100 záväzkov a veľmi sa snažili.

Kto ho teda môže skrotiť?

Jedine Pán Boh skrze Ducha svätého! Ak nechávame priestor Duchu svätému vo svojom živote, pôjdu z nás potoky živej vody, a nie horké pramene, pretože tam pre ne jednoducho nebude miesto.

Pozývam ťa modliť sa túto modlitbu pravidelne každé ráno, alebo v duchu práve vtedy, keď ťa tvoj jazyk začne svrbieť. Modli sa ju až dovtedy, kým ťa tvoj jazyk nezačne poslúchať:

„Pane, k mojim ústam postav stráž a hliadku na okraj mojich pier.“ Žalm 141, 3. ■

IX. ČLOVEČINA

TOMÁŠ KOMRSKA

(Autor je vodičom trolejbusu.)

Ako deväťročný stojím s bratom architektom na balkóne v ich novom byte na dvanástom poschodí a pozeráme sa na snehom poprášene nedokončené sídlisko. Vysvetľuje mi, že chodníky by sa mali projektovať na sídliskách až po prvom snehu. Prečo?

Pretože ľudia akosi vedia, kade je to najlepšie, najprirodzenejšie, najkratšie do obchodu, na zastávku, k susedom...

Pekne je vidno, kade ľudia chodia. Vyšliapané šikmé, kľukaté chodníčky rozkrájali biely milosrdný snehový obrus na nepravidelné geometrické obrazce. Z výšky to nie je až také pekné, ale dole ani nerozmysľam, že by som na autobus išiel inokade, ako po vyšliapanom chodníčku. Veď je to najvýhodnejšie, najrýchlejšie.

Druhé dvere v trolejbusu sú najvyťaženejšie dvere. Väčšina cestujúcich nastupuje týmito dverami. Prečo? Času nie je nazvyš a tak otváram všetky dvere – nečakám, kým si cestujúci otvorí –, nech môžu nastúpiť všetkými, nech dobehne čas; ale cestujúci, pekne ako húsky, nastupujú jednými dverami. A to konkrétne druhými.

Ak sa niekto odtrhne a nastúpi inými dverami, mám chuť ísť sa mu poďakovať.

O jednej ráno čakám na stanici na svoj nočný spoj domov. Už je dávno po odchode, ale ešte neprišiel nočák z letiska. Všetci musia čakať. Konečne dorazil. Cestujúci prebehli a busy sa začali nervózne postrkovať k nástupišťam, aby nakrmené mohli s meškaním vystreliť do svojej strany mesta. Už je tu aj ten môj a len štyria nastupujeme do spoločného spoja. Dvere sa mi zacvakli tesne za chrbtom a šofér niečo gestikuluje; nerozumiem však, čo vykrikuje, lebo žmýka z motora, čo to dá.

Sadnem si – a vtedy mi to docvaklo. Až ma zamrazil stud. Všetci štyria sme nastúpili druhými dverami. A ja posledný.

Hmm... Čo s tým?

Prečo v tej istej situácii robím to, čo mi na druhom prekáža?

Prečo mi na druhom prekáža to, čo vlastne robím sám?

Prečo tú istú situáciu posudzujem inak, keď ju pozorujem a inak, keď ju prežívam?

Žeby človečina?

Niekedy kľukatá, inokedy šikmá, spomalená, bezmyslienkovitá, ufúlaná, špárajúca sa...

Nezaškodilo by byť tolerantnejším pozorovateľom človečiny. Nezaškodilo by byť vnímavejším konateľom človečiny.

Jedna rozprávková bytosť to rozpoznala: „Smrdí tu človečina.“ A práve človečina je to, čo prináša na tento svet typickú vôňu, charakteristický smrad.

Miluj blízkeho svojho ako seba samého... a vtedy možno aj človečina zľudstie. ■

Z ROKOVANIA RADY CIRKVI BRATSKEJ

NOVEMBER 2014

Spoločné modlitby na základe R 12, 1-2 uviedol Martin Jurčo.

Rada informuje, že hotel Junior v Jasnej potvrdil objednávku na konferenciu *Máme čo zvestovať*, ktorá sa uskutoční 26.-28. marca 2015.

Rada upresnila organizačné zabezpečenie diskusie o prioritách Cirkvi bratskej 22. novembra 2014 v Liptovskom Mikuláši.

Rada zriadila na žiadosť zboru v Hermanovciach samostatnú kazateľskú stanicu v Giraltovciach.

Rada vzala na vedomie informáciu o ukončení pracovného pomeru sestry Daniely Krupovej (Hermanovce).

Rada súhlasí s prijatím Marty Machajdíkovej (Bratislava) do pracovného pomeru na dobu určitú do 30. júna 2015.

Rada rozhodla o prijatí Bohuslavy Havrilovej za diakonku pre službu vo Vítkovciach od 1. januára 2015.

Rada vzala na vedomie informáciu o výsledku voľieb a následnej inštalácii kazateľa Mareka Jurču ako ďalšieho kazateľa Zboru Hermanovce. Inštaláciu vykoná R. Betina 12. októbra 2014.

Rada diskutovala o podnetoch staroturanského staršovstva o ďalšom zabezpečení duchovného spravovania zboru.

Rada vzala na vedomie informáciu o procese prechodu zriaďovateľstva cirkevných škôl na Zbor CB Bratislava, Cukrová 4.

Rada prijala pozvanie bardejovského zboru a rozhodla o konaní budúcej výročnej konferencie v dňoch 8.-9. mája 2015.

Rada prijala plán zasadnutí Rady v roku 2015.

Rada oznamuje, že pastorálka kazateľov a vikárov sa uskutoční 10.-11. februára 2015. Jej obsahovú náplň bude mať tentokrát na starosti evanjelizačno-misijný odbor Rady.

Rada vzala na vedomie informácie z Valného zhromaždenia Medzinárodnej federácie slobodných evanjelikalných cirkví (IFFEC) v Mexiku.

Rada uložila predsedom jednotlivých odborov pripraviť plán svojej činnosti a potrebných financií na rok 2015.

Rada prijala informáciu a diskutovala o plánoch evanjelizačno-misijného odboru na jeho reorganizáciu a vytvorenie odboru pre zakladanie zborov.

Rada poverila tajomníka a riaditeľa kancelárie vypracovaním návrhu na konferenčné uznesenie, ktoré bude riešiť sídlo (prípadne aj služobný byt) pre Radu CB.

Rada prerokovala a schválila vizitačnú správu zo Zboru CB Bratislava, Cukrová 4. V rámci tejto vizitácie bol hlasovaním členského zhromaždenia potvrdený Josef Sýkora na ďalších 6 rokov za duchovného správcu zboru.

Rada prijala správu bratislavského staršovstva o pastoračných problémoch s druhým kazateľom, Matějom Hájkem a rozhodla o ďalšom postupe.

Rada rozhodla, že na ekumenických bohoslužbách, ktoré sa uskutočnia 25. januára 2015 na Cukrovej 4, bude liturgom Josef Sýkora a kazateľom Ján Henžel.

Rada prijala správu Martina Jurču o situácii v ním administrovanom zbere vo Vranove nad Topľou.

Zapísal: Ján Henžel

DIALÓG na rok 2015

ĎAKUJEME
že DIALÓG si našiel miesto vo vašich zboroch i rodinách

TEŠI NÁS
že DIALÓG zaujal aj vás, ktorí si ho požičiavate

NEPOMÔŽE
DIALÓGU, ak chce prežiť, keď si ho požičiavate

POMÔŽE
DIALÓGU, keď si ho na rok 2015 objednáte

OBJEDNÁVKY
u zborových
distribútorov,
alebo priamo v redakcii.

FRANTIŠEK KELE

ŠTEFAN MARKUŠ,

Predstavil mi ho Igor André,
ako bývalého učiteľa
zemepisu z čias
gymnaziálnych štúdií.

Meno mi bolo povedomé,
lebo Mária Macková, ktorá
spolu s Jozefom Leikertom

publikovali rozhovor
s Františkom Kelem
(Návraty odchodov,
Vydavateľstvo VeKa, 1997)
bola moja sekretárka na Úra-
de predsedníctva SAV.

Pani Mária, mi
o neobyčajnom človekovi,
cestovateľovi a horolezcovi
mnoho porozprávala.

Strávila s Františkom mnoho
času a informácie o smrti

Jozefa Psoťku, ktorý sa
z vrcholu Mount Everestu
(Hory smrti) už nevrátil,
som počul skôr, ako ich
knížka vyšla tlačou.

František Kele sa stal jedným z nás. Stretali sme sa na Cukrovej, organizoval nadšených turistov, učil nás milovať prírodu. Zavítal aj medzi seniorov, premietal nám famózne obrázky z potuliek po svete. Mapoval cesty Mórica Beňovského na Madagaskare a Milana Rastislava Štefánika na Mont Blancu, v Polynézii a na Antarktíde. Ferko nadšene rozprával o rodákoch, ktorí sa v cudzine preslávili. Veľa rozmýšľal aj o smrti. V knihe *Návraty odchodov* sa o nevyhnutnosti odchodu zo sveta živých vyznal nasledovne:

„Smrti nikto neujde, jedného dňa si každého z nás nájde, či sme na ňu pripravení, alebo nie. Myšlienky na smrť si nepripúšťame, najmä kým sme mladí a zdraví. Ak sa však ocitneme v situácii, keď smrť blúdi veľmi blízko, všeličo nám napadne... Kto nie je pripravený na smrť, nie je pripravený ani na život. Práve preto mladí ľudia o smrti neuvažujú a azda ju považujú za čosi strašné, neľudské. Strašné býva umieranie, nie smrť... Oslavujem všetko, čo podporuje život, a taký odchod z pozemskej púte, aký je človeku daný jeho podstatou. A modlím sa, aby len deti pochovávali svojich rodičov...“

Tak, ako vzývam múdrosť, aby obšla čoraz mladších ľudí, tak by som si priať, aby aj o smrti vedeli prirodzene rozprávať. Uvedomenie si skutočnosti, že smrť je súčasťou života, robí človeka slobodnejším, voľnejším... Na svojich cestách, vo vrchoch obzvlášť, som neraz stretol smrť. Väčšinou prichádzala priamo, zoči-voči. Azda preto sme sa navzájom včas vyhlí. Nie som pripravený na smrť, ktorá prichádza zákerne.“

Smrť si Františka našla na mieste, kde začala jeho láska k horám. Vracal sa do Vysokých Tatier často. Poznal každý štít aj ich nebezpečenstvá. Sám hovoril, že do hôr nesmieme chodiť umierať, ale žiť. A predsa sa stalo niečo, čo zrejme neočakával. Splnilo sa to, čo intuitívne predpovedal, že „...jedného dňa si každého nájde, či sme na ňu pripravení, alebo nie.“ Johna Hunta, ktorý v roku 1953 organizoval prvý úspešný výstup na Mount Everest (Edmund Hillary a Tenzing Norgay) sa zvedavci raz opýtali, že prečo horolezci riskujú a chodia do vysokých hôr. Odpovedal lakonicky: „Chodíme tam preto, lebo sú“.

Neviem, čo by nám Ferko odpovedal na otázku o zmysle jeho poslednej návštevy Tatier. Na ostrove Pago Pago ho raz na ulici oslovil pán a prosil ho, aby sa vrátil do hotela a tam chvíľu počkal, lebo na ich ostrove je zvyk v tomto dennom čase nevychádzať aspoň 15–20 minút. Treba sa na chvíľu zastaviť a popytovať si svedomie. Pani Mária v spomínanej knihe mu položila otázku: „Pýtate sa niekedy sám seba, či ste niekomu neublížili, neurobili zle?“ A František Kele odpovedal: „Denne meditujem a hodnotím svoje činy za posledné hodiny... Žiaľ, vychádza mi, že ubližujem oveľa viac mne, ako ja ubližujem iným. Nie je to otázka sebaľútnosti, ale objektívneho hodnotenia. Denne v modlitbách prosím o odpustenie a viem, že i ja musím odpúšťať...“

Bolesť nad odchodom priateľa Františka zmierňuje naša istota, že Igor opäť stretol svojho učiteľa geografie. ■

DIALÓG

MLADÝCH

11/2014, VII. ročník

EDITORIAL

Ako dieťa som často cestovala vlakom z Oravy na východné Slovensko, kde bývali moji starí rodičia. Najzaujímavejšia bola stanica Kysak, kde sme prestupovali na druhý vlak. Chvíľu to vyzeralo, že sa ním vraciame naspäť domov, a predsa sme zakrátko dorazili do cieľa. Aj v živote prechádzame prestupnými stanicami, kde Boh mení smer nášho života, aby sme jedného dňa dosiahli nebeský cieľ.

Pre mnohých mladých ľudí je takouto stanicou mesto, kde strávia vysokoškolské štúdium. U mňa sa ním na desať rokov stala Banská Bystrica. Z Božej milosti mi tu nepribudli len titul pred menom, titul za menom a nové priezvisko, ale Pán Boh tu veľmi formoval hlavne moje srdce a môj vzťah s Ním. Asi by som nedokázala vypočítať, koľko hodín som strávila v priestoroch miestneho zboru CB, ale som si istá, že práve tam Pán Boh používal lásku a otvorené srdcia svojich detí na to, aby sa ma dotýkal a menil ma. Dostala som tu dar spoločenstva rovesníkov na mládeži, ale tiež omnoho viac: milujúcu rodinu v podobe spoločenstva rôzneho vekového zloženia, možnosť slúžiť, počuť Boží hlas a robiť stále nové kroky k životu, aký má pre mňa On.

Vymenovať všetkých ľudí a zážitky v niekoľkých vetách nie je možné, tak za všetky spomeniem len jeden z prvých dní v BB a potom zasa ten posledný. Prvý bol v roku 2004, keď som sa chcela zaradiť do spoločenstva, ale nemala som na nikoho kontakt. Cestou zo školy som „náhodne“ stretla jedného študenta teológie, ktorého som poznala z letného tábora, a on ma zavolať pozeráť v ten večer film. Tak som spoznala ostatných mládežníkov a toto stretnutie som vnímala ako odpoveď na moje modlitby. Posledná bola jedna septembrová nedeľa tohto roku, počas ktorej sme sa ja a Juraj lúčili s našimi priateľmi v zbere, predstavili sme im naše plány do služby a oni sa za nás modlili a povzbudzovali nás.

Odkedy sme sa presťahovali do Glasgova, stále s láskou a vďakou spomínam na roky strávené v BB a hlavne na ľudí v nej. Všetkým študentom a ďalším, ktorí sa tu ocitli na prestupnej stanici, prajem, aby tam mohli načerpať aspoň toľko ako ja a Bystričanom, aby aj naďalej boli pozhnaním, a aby aj ich Pán Ježiš nesmierne pozhnal v budovaní svojho kráľovstva.

Jarmila Institoris

redakčná rada: **Eva Myjavcová (predsedníčka)**
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

redakcia: **Jana Lesňáková (Cabadaiová)**
Šimon Evin
Tina Prištiaková
Vladka Vrajová

grafické spracovanie: **Alica Myjavcová**

KONTAKTY

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám zasielajte na:

dialogmladych@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mediasvatava.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

čo sa deje v **B. BYSTRICI..**ČO JE
NOVÉ?

Keď som pred dvoma rokmi prišla študovať do Banskej Bystrice, bolo mi jasné, že bez spoločenstva tu nebudem schopná existovať. Vedela som o stretnutiach kresťanov, ktoré sa konajú na internátoch, ale mala som problém tam ísť sama. Bála som sa prísť niekde, kde nikoho nepoznám a bola som zotročená myšlienkou, že ak aj na toto stretnutie pôjdem, nik zo starých členov si ma tu ani len nevšímne. Pán Boh však zázračne použil moju vtedajšiu spolubývajúcu, ktorá bola ochotná tam so mnou prvýkrát ísť, a ja som mohla len žasnúť nad Božou dobrotou a Jeho láskou ku mne. Dnes si už neviem predstaviť svoj študentský život bez týchto stretnutí a som vďačná Pánovi, že aj skrze ne koná v Bystrici svoje dielo. Uvedomujem si, akým veľkým darom od Hospodina sú pre mňa ľudia, s ktorými sa tu môžem stretávať, a zároveň sa modlím sa za to, aby noví ľudia, ktorí medzi nás prídu, boli oslobodení od takých predsudkov, aké mňa kedysi zväzovali.

Naše stretnutia na internátoch oficiálne zastrešuje Vysokoškolské biblické hnutie. Ešte pred niekoľkými rokmi tu existovala „klasická“ zborová mládež, ale viacerí vedúci a mládežníci sa rozhodli, že lepšie oslovíme študentov, ak my pôjdeme za nimi, do ich prostredia. V úsilí získať pre evanjelium viac študentov sa spojili mladí z CB a z Evanjelickej cirkvi a pod hlavičkou VBH sa začali stretávať na internáte. Hoci sme z rôznych cirkví a väčšinou sme zapojení do služby v miestnom zbere, tu nás spája poslanie, ktoré vychádza z verša

v 1. kapitole knihy Skutkov: „...budete mi svedkami v Jeruzaleme, v celom Judsku i Samárii, až po kraj zeme.“ Uvedomujeme si, že tieto slová Pána Ježiša platili nielen pre apoštolov, ale sú aktuálne aj pre nás a vyzývajú nás, aby sme boli Jeho svedkami všade, kde sa pohybujeme.

Stretávame sa každý utorok s túžbou priniesť novým ľuďom evanjelium o našom Spasiteľovi. Schádzame sa k spoločnému zdieľaniu, uctievaniu, modlitbám a zamýšľaniu sa nad textami z Biblie. Uvedomujeme si, že naše vysokoškolské štúdium nie je iba o nadobúdaní nových vedomostí a plnení školských povinností, ale hlavne o tom, aby sme žili Krista, aby naše správanie odrážalo Boží charakter, a aby sme aj v tomto prostredí dokázali byť soľou a svetlom. Nechceme byť zakukleným spolkom, ktorý si žije sám pre seba, zostáva v anonymite, a tak mu je dobre. Naopak - chceme študentom priblížiť Božiu zvesť a evanjelium.

Práve preto organizujeme pravidelné diskusné stretnutia s názvom Ponorka, na ktorých sa rečníci snažia priblížiť študentom biblické pravdy z rôznych uhlov pohľadu. Diskutuje sa na rôzne etické, filozofické a spoločenské témy, pričom rečníkmi sú najmä študenti teológie a etiky, ale aj odborníci so skúsenosťami z praxe. Sme vďační Pánovi, že sa Ponorka môže konať aj tento rok pod záštitou dekana Filozofickej fakulty, ktorý sa rozhodol projekt i naďalej podporovať a neklásť prekážky Božiemu dielu. Osobne som za tento projekt veľmi vďačná, nakoľko predstavuje pre našich spolužiakov, spolubývajúcich a kamarátov príležitosť

prísť na neutrálnu akademickú pôdu a dozvedieť sa niečo viac o kresťanských princípoch. Ponorka je zároveň miestom, kde sa môžeme s ostatnými študentmi bližšie spoznať a pozvať ich na utorkové stretnutia.

Najbližšie sa Ponorka bude konať teraz v novembri v rámci trojdňového festivalu, ktorého súčasťou je evanjelizácia v meste a na internátoch, a prednáška profesora matematiky na univerzite v Oxforde, Johna Lennox. Sme vďační Pánovi, že povolal svojich služobníkov, aby prišli do Bystrice a hlásali tu Jeho slovo, no uvedomujeme si aj našu zodpovednosť za všetkých študentov a iných ľudí, ktorí na

tieto akcie prídu. Je na nás, aby sme tieto akcie niesli na modlitbách, pozývali na ne ľudí a dovolili Pánovi, aby nás na nich použil. Ja prvá si uvedomujem, že som – aj v prípade služby – nedokonalá nádoba, ale o to viac sa teším, že sa v našej slabosti prejavuje Jeho sila.

Na záver všetkým prajem, aby sme dokázali prijať zodpovednosť za ľudí, ktorých nám dal Kristus do života a aby sme aj v neveriacom prostredí dokázali nášho Spasiteľa dobre reprezentovať a rásť do Jeho podoby.

Vlad'ka Vrajová

fusion Banská Bystrica

Fusion je voľnočasová aktivita pre 13 až 19 ročných, kde študenti rozvíjajú svoje talenty a prostredníctvom umenia nadobúdajú nové priateľstvá. Predovšetkým je to však evanjelizačný nástroj pre lokálny zbor, ktorý otvára dvere pre teenagerov hľadajúcich miesto, kam môžu patriť. Na Slovensku táto služba v súčasnosti funguje v Bratislave, Banskej Bystrici a v Senci. Prvý Fusion na Slovensku začal fungovať popri Základnej škole Narnia v Banskej Bystrici. Počas školského roka sa od novembra 2011 stretávame každú stredu. Sme skupina mladých ľudí, ktorých spája hudba, spev, tanec a iné formy umenia. Spoločne, ako spevácky zbor, nacvičujeme piesne, populárne aj kresťanské, a tak vytvárame repertoár na nadchádzajúci koncert. Počas celého týždňa prebiehajú okrem nácviku zboru rôzne workshopy – gitara, bicie, sólový spev, basgitara, tiež fotografovanie, kozmetika či návštevy starších ľudí zo zboru. Každý pondelok sa hrá vybijaná. Fusion tak nie je len pre hudobne nadaných študentov, ktorí sa

chcú naučiť perfektne ovládať spev či hru na hudobný nástroj. Je to miesto, kam môže patriť každý, kto túži po komunite, priateľstvách, kto hľadá niečo viac ako len zabíjanie času doma pri počítači. Preto platí pravidlo: ak hudba a spev neznie perfektne, ale študenti na nácvikoch cítia radosť a prijatie, Fusion plní svoju funkciu.

V tejto službe je veľmi dôležitý duchovný rozmer, preto tím vedúcich tvoria znovuzrodení veriaci, ktorí sa snažia byť pripravení pomôcť študentom v hľadaní odpovedí na otázky, stáť pri nich v ťažkostiach. Väčšina študentov vo Fusion pochádza z neúplných alebo nefunkčných rodín, preto sú pre nich tieto vzťahy veľmi vzácne a často vo

vedúcich nachádzajú vzory, ktoré im doma chýbajú.

Mnoho študentov sa len zastaví, chvíľu medzi nami pobudnú a odídu. Sú však aj takí, ktorí vo Fusion našli svoj domov a chodia naň už roky. S radosťou pozorujeme, ako niektorí z nich duchovne rastú a pomaly preberajú malé zodpovednosti. Jednou z takýchto ľudí je Paťka Swietoňová, ktorá patrí do Fusion už od jeho začiatku. Hovorí:

„Fusion pre mňa nie je len o hudbe, je to moja rodina, vďaka ktorej sa môj život zmenil. Vyrastala som v neveriacej a dosť komplikovanej rodine, takže pre mňa niečo také, ako Boh a Biblia, boli len obyčajné slová. Vo Fusion som už od začiatku a na našom prvom campe sa to stalo. Boh sa ma dotkol. Bolo – a stále to je – niečo neopísateľne úžasné. Začal konať v mojom živote a stále koná. Fusion sú ľudia, ktorí mi pomáhajú vo viere rásť a je to miesto, kde môžeme zdieľať svoje pocity, problémy, ale aj skvelé zážitky. Môžem povedať, že život s Bohom nie je dokonaly, ale ani napriek tomu svoje rozhodnutie

žiť pre Boha nezmením. Boh ma miluje a ja milujem Jeho.“

Ja som sa do služby Fusion zapojila v septembri 2013. Je úžasné sledovať túto veľkú rodinu a byť jej súčasťou. Tak, ako to v rodine býva, aj my prechádzame obdobiami silnej súdržnosti, ale aj komplikovaných vzťahov. Učíme sa riešiť konflikty a prejavovať si navzájom lásku. Každý týždeň sa cez krátke zamyslenie zamýšľame nad Božím slovom a hľadáme odpovede na otázky.

Veľkým povzbudením bol pre mňa tohtoročný letný tábor. Nikdy sme

u dievčaťa, ktoré chodilo na Fusion už takmer 3 roky, nespozorovali záujem o duchovné veci. Boh v nej však bez nášho vedomia po celý ten čas pracoval a v jeden večer na tábore sa rozhodla vyznať svoje hriechy a prijať Ježiša ako osobného Spasiteľa.

Tento školský rok začali piatkové dorasty, čas chvál a štúdia Biblie. Je to tiež nástroj, ktorý spája Fusion a zbor Cirkvi Bratskej v Banskej Bystrici. Modlíme sa a veríme, že je ešte omnoho viac študentov, ktorí hľadajú a sú hladní po Božej láske.

Tina Prištiaková

Boh, aká je Tvoja adresa?

„A Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami a my sme videli jeho slávu... plní milosti a pravdy.“ (Jn 1, 14)

Hľadal si už niečo? Prejdeš si svoje veci, potom sa pýtaš rodičov, súrodencov, manželky, detí a potom zistíš, že si si ten mobil nechal (ako vždy) na záchode.

Srandičky, srandičky... Teraz vážne.

Kde Boh býva? Začnime opačne. Kde toho strateného Boha ľudia hľadajú? Teoreticky, najprv v kostoloch. Pre drvivú väčšinu Slovákov to však kostol nie je. V prírode. Počul si to už? „V prírode sa cítim k Bohu najbližšie...“

To dáva zmysel. V kníhkupectvách sa rozrastajú pulty s ezoterickou a mystickou literatúrou. Svet predsa musí riadiť „niečo“ a to niečo je tak krásne popísané obrazmi strácania sa pri Lotosovom kvete. Nakoniec, kto môže byť šťastnejší, ako ten kvietok... „och ide krava, rýchlo sa schovajme“. Tak, a už je nirvána v krave a potom znova von. Také mysticky božské... Alebo, počul si už: „Boh je v každom človeku“?

Blízko. Začína dilemma CéBéčkára. „Ó, on videl vo mne Boha, asi nezaspím... Ale musím rýchlo povedať tomu človeku, že v jeho Hare Krišňákovom susedovi ten Boh nie je. To len vo mne...“ Alebo toto ma baví. Rozhovor kresťana s nekresťanom. Nekresťan: „Ukáž mi už konečne toho Boha“. Kresťan: „Ok. Pozri sa do našej cirkvi. No, vlastne tam nie. Ale inak CB je super cirkev, ale vieš v našom meste nie celkom...“ Nekresťan: „A čo tvoj život, je tam Boh?“ Kresťan: „Noo, vieš. Nepozerať sa na môj život. Ja nie som ideálny. Raz som čítal o jednom čiňanovi, cez ktorého Boh tak konal... Ja taký nie som.“ (Dilema kresťana, že keď povie, že Boh býva v ňom, tak ako mu vysvetlí, že sice to, ehm, nevidno. Je to totiž dosť hlboko, ale je to tam... niekde) Kresťan pokračuje: „Nepozerať sa na mňa. Vlastne nepozerať na žiadneho kresťana (zrazu mu nevieme povedať ani meno a samozrejme, katolíka nespomenieme), pozeraj na Ježiša.“ Nekresťan: „Tha. Dik. Nič som sa nedozvedel.“

BLOGerin

Teoreticky správne. Pozri sa na Ježiša. Ale keď Ježiš chodil na zemi, tak ľudia videli, dotýkali sa Božej slávy, Božej milosti, Božej oslobodzujúcej pravdy. Ježiš raz povedal komunite svojich učeníkov: „*Podľa toho všetci spoznajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jeden k druhému.*“ (Jn 13, 35)

Ako môžeme dnes povedať človeku, ktorý hľadá Božiu adresu: „Nepozerať sa na mňa...“? Kde sa má potom pozerieť?

Tu sa však musia odohrávať aspoň 3 veci.

- 1) Život vo výklade. Na miestach, kde je ťa vidno. Kde vidno tvoje výhry, prehry, skutky, slová. Ježiša videli ľudia preto, lebo žil s nimi.
- 2) Ver, že Ježiš je tvoj Pán a dôveruj mu. Jednoducho maj Ježiša radšej ako svoj MacBook.
- 3) Ukáž mu, ako si ctíš a chceš milovať naozaj každého človeka. Začni tým tvojim kamošom, čo ťa toľko otravuje.

Možno nakoniec tvoj okolitý svet Božiu adresu nájde. Cez teba.

E.

SENIOR GARDEN n.o.

Horná Seč

PROSÍME,
POMÔŽTE

Takto to vyzerá v zrekonštruovanom dome,
kde už vyše roka slúžime seniorom.

Rekonštrukcia tejto budovy je pred nami.
Ak sa ju podarí zachrániť, bude to denný stacionár pre seniorov.

Investície vrátane splácania úverov
môžeme financovať len
z darov fyzických a právnických osôb.

Číslo účtu:
7182437001/5600, Prima Banka

Ďakujeme

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@internet.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, aj písané na adresu redakcie.